

steklar

O spremembah...

Moram priznati, da sem dolgo premišljevala, kaj napisati za prvi uvodnik. Naj bo duhovit, naj raje začnem s kakšno hudo resno zadevo, naj se držim ustaljene prakse in vam povem, kaj smo vam pripravili za aktualno številko Steklarja?

Navdih človek išče vsepovsod. Seveda sem prebrala uvodnike različnih revij, ki so mi prišle pod roke. Nič uporabnega. Listam dnevno časopise, da bo uvodnik

aktualen in ugotovim, da so večinoma polni slabih novic. Potem mi pade na pamet, da bi bilo res fino poleg jesti češnje in poslušati mojim ušesom prijetno glasbo. Slaba ideja - češnje so bile tako mamljivo rdeče in sladke, da so me čisto prevzele. In spet ni bilo nič z uvodnikom.

Potem sem odrinila vse časopise na stran, ugasnila glasbo, češnje sem pa tako ali tako že vse pohrustala. Šele tedaj sem ugotovila, da me je pravzaprav malce strah, kaj boste rekli (ali si vsaj mislili), ko boste prebirali te vrstice. To pa res ni v navadi, da si privoščim svoje osebno razmišljanje. Da je drugačno, novo, spremenjeno, čisto drugače od navade prejšnjega urednika. Pa vendar - spremembe so gibalo življenja. So edina stalnica. In roko na srce, niso vedno slabe. Če pogledamo samo na primeru Steklarja - odet v novo, svežo, spremenjeno podobo je prav simpatičen, pa še prostor za drobno darilce se najde.

Iz vsebine:

Uvodnik	2
Nova tovarna	3-10
Opal - Vibacom	11
Sodelavci v prostem času - Lovro Petrin	12-13
Stedek - certifikat za umerjanje	14
Stedek - zmanjšanje časov nastavitev	15
Stedek - "stari" novi sodelavci	16
Stedek - sejem v Novem Sadu	17
Razstava Viktorja Šesta	18
Brodarsko društvo	19
Kadrovske novice	20
Sindikát, zahvale	21
Gasilski kotiček	22
Iz zapiskov g. Hofbauerja	23

Saj tudi nedavno spremenjena celostna grafična podoba celotnega podjetja izraža medsebojno povezanost podjetij znotraj družbe, hkrati pa izkazuje tudi specifično posameznih podjetij. Drznost in vera v spremembe, ki prinašajo dobro, imajo za posledico gradnjo nove tovarne za specialno stekleno embalažo.

Kaj pa spremembe v nas? Kako daleč si upamo? Nekje sem prebrala, da je človek suženj svojih navad. Sploh v komuniciranju. Joj, kako res! Kolikokrat ste opazili, da ste prizadeli nekoga, čeprav tega niste želeli? Se vam tako kot meni dogaja, da premalo poslušate? In tisto najslabše - da ne znate povedati, da imate nekoga radi, potem se pa čudite, da tega tisti, ki so vam pri srcu, enostavno ne vedo? Vendar je tako prijetno slišati, če kdo kaj lepega reče vam!

Pa vendar že drobni premiki delajo čudeže - stiski rok, nasmeh, vzpodbuda, drobna pohvala. Poskusite. Boste videli spremembe - pri vaših najbližjih, sodelavcih, prijateljih, znancih. Spet na boljše! Seveda ne gre brez vztrajnosti in volje, vendar vam ne bo žal. V kolektivu, kjer se bomo vsi potrudili v drugih poiskati nekaj dobrega in pri sebi narediti pozitivne spremembe, je prijetno delati. Ozračje je nabito z energijo, polni smo veselja in iskrivih domislic. In s takšnimi ljudmi, s takšno medsebojno povezanostjo, s takšno naravnostjo nam nič in nihče ne more do živega. In da se razumemo - menim, da nismo slab kolektiv. Boljše je pa vedno lahko.

Seveda se bo komu takšnole razmišljanje zdelo preveč "žensko". Vendar sem prvi uvodnik napisala z vedenjem, da pač ne bo všeč vsem. Pa nič zato. Mogoče pa ga bo kdo prebral, vam zaradi napisanih besed namenil nasmeh in prijazno besedo ter vam tako polepšal dan. Vi boste, oboroženi z dobro voljo, nasmeh in kanček vaše pozitivne energije namenili komu drugemu. Pa bo moj namen dosežen. Mogoče boste tale uvodnik prebirali na dopustu, v kakšni prijetni senci, spremembe v komunikaciji "vadili" vse do prihoda v službo, potem pa med nami širili dobro voljo.

Kaj pa vem? Možnosti je veliko. Življenje nepredvidljivo. In spremembe edina stalnica. Naj jih bo poletje polno. Če so na prvi pogled malce zoprne in neprijetne, pa verjamem, da boste iz njih znali potegniti najboljše. Pa prijetno branje vam želim - vse do jeseni.

Glavna urednica
Mojca Lavrič...

vam želi čim lepši dopust, kjerkoli boste.

Nova tovarna

GRADNJA SE NADALJUJE...

Gradnja nove tovarne za izdelavo specialne steklene embalaže je v tem času že dosegla kritično točko. Do konca gradnje je ostalo še dobra dva meseca. Gradbena dela so skoraj končana, dokončati je potrebno samo še nekaj manjših del na upravnih zgradbi. V naslednjih dveh mesecih bo potekalo izvajanje obrtno instalacijski del ter dokončanje strešnice.

Pomožna strojna in elektro tehnološka oprema

Kot veste, smo z gradnjo 120 tonske steklarske peči pričeli 9.maja 2005. V skladu s terminskim planom bo gradnja končana v 27 tednu. Porabili bomo 300 ton jeklene konstrukcije in 1960 ton šamotnega materiala. Začela se je tudi

instalacija ostale pomožne tehnološke opreme za odvajanje in čiščenje dimnih plinov, komprimiran zrak in vakuum, hladilna in mehka voda, hladilni zrak, predpečno skladišče zmesi in vračanje črepij.

Obrtno industrijska cona (OIC)

Gradnja cone poteka brez večjih težav. Po terminskem planu naj bi bila cona končana do občinskega praznika.

Izgradnja plinovoda in elektro voda

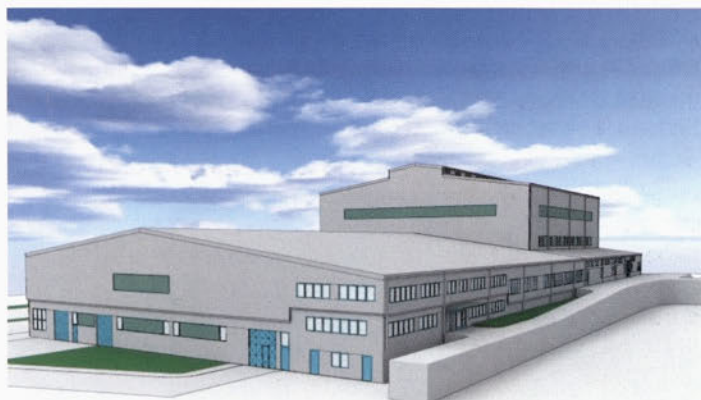
Prometne motnje, ki smo jim priča zadnje dni in ki pri nekateri povzročajo kar nekaj slabe volje, so posledica vgradnje plinovoda in visokonapetostnega voda elektrike. Prometna motnja bo do občinskega praznika odpravljena. Gradnja poteka brez večjih težav.

Upam, da vas bomo v naslednjem Steklarju v skladu s terminskim planom že lahko obvestili o uspešnem pričetku obratovanja nove tovarne.

Almutasem Assayed
Direktor projektov

Nova tovarna na dan 09.06.2005

Končni izgled nove tovarne

Notranjost steklarske peči

Gradnja peči

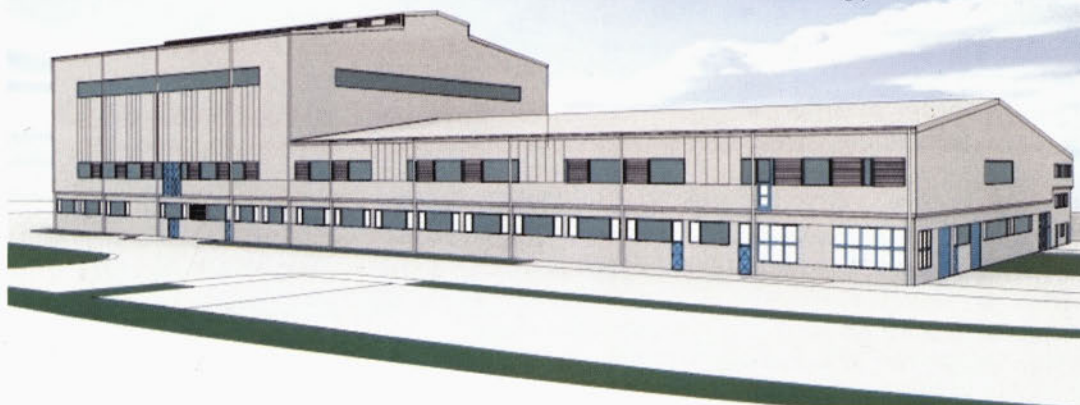
Nova tovarna

PROGRAMSKA IN TRŽNA USMERITEV

Avtomatska proizvodnja steklenih izdelkov IS tehnologije se iz Steklarne Hrastnik -Vitrum preseli na novo lokacijo v novo tovarno.

Gre za strateško odločitev, povezano s potrebo prilagajanja globalnim razmeram v svetu ter nadaljnega razvoja in rasti Poslovnega sistema Steklarne Hrastnik.

- september 2005
- 120 ton stekla dnevno
- avtomatska proizvodnja IS tehnologije (individual section)
- 190 zaposlenih
- več kot 10-letna tradicija proizvodnje specialnih oblik izdelkov IS tehnologije.

EMBALAŽA

- izdelek hrani,
- ščiti pred atmosferskimi in drugimi vplivi,
- ohranja konstantnost kvalitete vsebine,
- omogoča distribucijo in skladiščenje,
- izžareva identiteto izdelka,
- izdelek trži, pospešuje prodajo in mu daje nove razsežnosti uporabe

Embalaza danes igra pomembno vlogo tudi v ekološkem smislu, saj se s povečevanjem prebivalstva povečuje tudi poraba embalaže, ki pa je zaradi neosveženosti uporabnikov in neprimernih materialov eden največjih sovražnikov ekološkega sistema, kar pa seveda ne velja za steklo.

STEKLO KOT EMBALAŽNI MATERIAL

- je rigiden, nekristalni material z lastnostjo prosojnosti in jasnosti
- razvoj številnih možnosti stekla je odločujočega pomena
- njegove specifične lastnosti glede zaščite okolja in energetskih prihrankov mu omogočajo rast
- je ekološko čista tvarina in jo je možno skoraj v celoti reciklirati
- ustreza strogim normam živilske in drugih industrij ter tako zagotavlja in identificira kvaliteto končnega izdelka

Nova tovarna

PROGRAMSKA IN TRŽNA USMERITEV

Prednosti:

- možnost reciklaže
- značilna amorfna (naravi prijazna) oblika zaradi lastnosti materiala in tehnološke obdelave
- transparentnost - vidna jasna vsebina, ki komunicira s potrošnikom

Prodajni program:

Barva stekla: extra-belo; kvalitetno, čisto, navadno NaK steklo.

Izdelki:

- steklenice in kozarci za embaliranje (hrana, alkoholna in brezalkoholna pijača, kis, olje, začimbe, dodatki jedem, kozmetični proizvodi - parfumi, kopeli, soli)
- stekleni zamaški
- izdelki široke potrošnje:
 - vrči
 - steklenice (karaf, decanter)
 - vaze
 - svečniki

Temelj prodajnega programa embalažnega stekla so tehnično in tehnološko zelo zahtevni izdelki majhnih enkratnih serij. To zahteva visok nivo znanja na področju razvoja novih izdelkov, konstrukcije orodij (modelov) za proizvodno izvedljivost izdelkov, obvladovanje proizvodnje z zagotavljanjem visokega nivoja tehnične in vizualne kakovosti, pa tudi ustreznega, najbolj racionalnega pakiranja in transportiranja izdelkov, ki so v večini nestandardnih in neobičajnih oblik.

Z desetimi največjimi kupci ustvarjamo preko 80 % vse realizacije. Tudi v prihodnje jim bomo posvečali vso pozornost in kar se da dober servis. Seveda pa že iščemo tudi nove tržne priložnosti, še posebej v okviru novih možnosti v novi tovarni. Največji poznavalci in generatorji idej - novih trendov na trgu specialne steklene embalaže so italijanski kupci in prav zato je Italija za nas najpomembnejši in največji trg. Sledijo ji Nemčija, Slovenija, Hrvaška, ZDA, Nizozemska, Francija.

Nove proizvodne zmogljivosti in tehnološke zmožnosti nove tovarne nam bodo omogočale razširiti krog kupcev, s čimer bomo razpršili tveganje prodaje in imeli možnosti drugačnega tržnega pristopa.

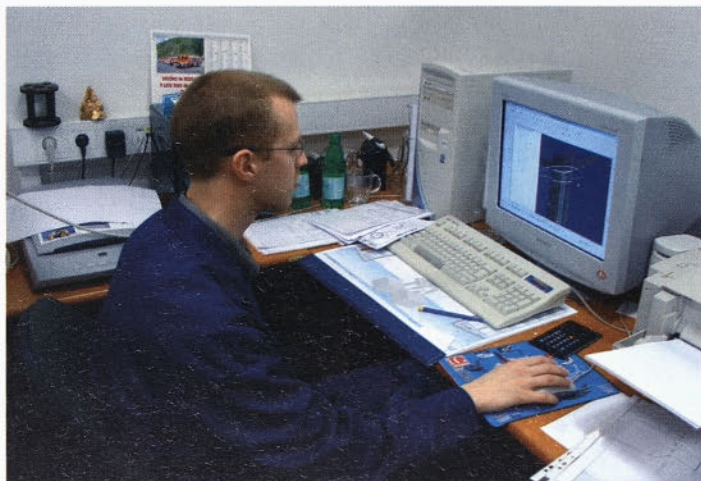
Inovativna tehnologija v Steklarni Hrastnik

Inovativno razmišljanje tehnologov v Steklarni Hrastnik je omogočilo realizacijo navidežno nemogočih izdelkov - vsaj, kar zadeva tehnologijo IS z dvodelnim modelom.

Dodatni servis:

- steklarski modeli - so lahko zaščiteni (MOD DEP) in so last kupca
- poskrbimo za ustrezno specifikacijo in skupaj s proizvajalcem modelov za ustrezno konstrukcijo modelov
- možnost satiniranja - jedkanja in dekoriranja
- možnost etiketiranja in različnega pakiranja po želji kupca
- možnost pakiranja setov v kombinaciji z drugimi izdelki prodajnega programa Steklarne Hrastnik

Oblikovalci, tehnologi in tržniki v Steklarni Hrastnik bodo v servisu do trga gradili konkurenčna orodja na osnovi obvladovanja oblikovne, tehnološke in uporabne evolucije izdelkov IS tehnologije.

Ne dolgo nazaj smo zapisali, da imamo le dve možnosti, in sicer:

- ali se bomo razvili in postali ena izmed najboljših steklarn za proizvodnjo in prodajo specialne steklene embalaže iz belega stekla v Evropi,
- ali pa nas v kratkem času ne bo več.

K sreči smo danes na pragu zagona nove tovarne.

Naši dolgoletni partnerji so nas nenehno podpirali in spodbujali pri odločitvi o povečanju kapacitet, saj so bile prodajne razmere res primerne že vse od leta 1996. Ugodne razmere so izkoristili tudi naši konkurenti in v tem času zgradili nekaj obratov, ki danes predstavljajo pomemben del proizvodnje specialne steklene embalaže v Evropi.

Hkrati s povečanimi kapacitetami konkurence se je lansko leto stanje prodaje na trgu specialne steklene embalaže umirilo. Potrošnja specialne steklene embalaže se je zmanjšala, posledično so tudi naročila vse manjša, dostavni roki krajši, pritiski na cene pa močnejši. Skupaj z našimi partnerji se zavedamo, da je prav sedaj potrebno pospešeno razvijati nove izdelke. Trend razvoja (število) novih izdelkov se tako ne znižuje - prav nasprotno, s partnerji že razvijamo in se pripravljamo na prodajo izdelkov, ki se bodo proizvajale v novi steklarni, tudi v dvojni kaplji. Seveda je za uspešno

prodajo potrebno zagotoviti ustrezno kakovost izdelkov, kar bo mogoče le z avtomatskimi kontrolnimi linijami, saj zanesljivost ročnega pregleda ne zagotavlja zahtevane kakovosti.

Nenehno iščemo in želimo pridobiti tudi nove kupce, predvsem na področju programa izdelkov IS tehnologije za široko potrošnjo. V tem segmentu bomo poskušali izkoristiti tudi že utečene prodajne poti programa prodaje široke potrošnje. Po uspešno opravljeni reviziji smo v mesecu maju 2005 postali tudi dobavitelj - partner podjetju ARC International Francija, ki je globalno eno izmed večjih podjetij za proizvodnjo in prodajo steklenih izdelkov. V prihodnjih mesecih bomo naše prodajne aktivnosti usmerili še na področje vzhodne Evrope, kjer trenutno nimamo ustreznih partnerjev. Potrošnja, gospodarska rast ter trendi na teh trgih pa so ugodnejši kot na italijanskih in nemških trgih, ki trenutno predstavljata kar 88% vse naše prodaje.

Čaka nas veliko trdega dela, a se veselimo boljših delovnih pogojev in optimistično zremo v prihodnost.

Janez Mervič
Vodja prodaje embalažnega stekla

VETRERIE BRUNI:
Statue of Liberty

Obisk predstavnikov firme VETRERIE BRUNI TREZZANO

Povečanje proizvodnih kapacitet v novi tovarni bo omogočilo realizacijo večjih naročil, ki jih do sedaj nismo mogli uresničiti. Ta povečana realizacija bo prisotna tudi pri dveh največjih kupcih, kot sta VETRERIE BRUNI in KEFLA, s katerima konkretni pogovori že potekajo. Oba kupca sta že na začetku aktivnosti o graditvi nove tovarne podpisala tudi pismo o nameri in s pozitivnim odobranjem sprejela našo odločitev. Na kratko ju predstavljamo.

VETRERIE BRUNI je eden največjih in najboljših grosistov/distributerjev specialnega embalažnega stekla v Evropi. Obstaja že trideset let, v zadnjih desetih letih s posebnim poudarkom na specialnem embalažnem steklu. Svojo ponudbo stekla so razširili še na raznovrstne zamaške, etikete in drugo embalažo. Zaposlujejo preko 50 delavcev v podjetju v Milanu in sodelujejo z agenti po vsem svetu. Razpolagajo s skladiščnimi prostori za skladiščenje 26.000 palet izdelkov. Njihovi največji trgi so Italija, zahodna Evropa, ZDA ter Kanada. Prodajni program obsega več kot 3.000 različnih proizvodov.

KEFLA je največji distributer specialnega embalažnega stekla v Nemčiji. Prodajni program obsega več kot 1.500 različnih proizvodov. Na trgu specialne steklene embalaže je podjetje prisotno že več kot trideset let. Z velikim skladiščem oskrbuje kupce na trgih Francije, Beneluxa, vzhodne Evrope, Italije ter drugih.

Veselimo se novega okolja, boljših delovnih pogojev in novih sodelavcev, s katerimi bomo skupaj nadaljevali zastavljeno vizijo nadaljnje rasti in razvoja podjetja in uresničevali zastavljene cilje. S tesnim sodelovanjem vseh poslovnih funkcij se bomo trudili za doseganje višje stopnje kakovosti naših izdelkov in boljše servisiranje naših odjemalcev.

Z marljivim, vestnim in odgovornim delom slehernega posameznika v našem kolektivu

KEFLA: Fisch

Nova tovarna

PROGRAMSKA IN TRŽNA USMERITEV/ KADRI

Ivanka, Maša in Janja

vu ter z znanjem, izkušnjami in ugledom, ki ga uživa naš vodilni kader, bomo kljubovali trenutnim razmeram na trgu. Ali nam bo uspelo? Janja, Ivanka in Maša poznamo le en odgovor. Kaj pa vi?

Ivanka Firšt

Želja za osebnim napredkom, poglobljanje osvojenega ekonomskega znanja in znanja mednarodnega trženja ter pridobivanje praktičnih izkušenj, ki jih lahko s pridom izkoristiš tudi v zasebnem življenju, so bili glavni razlogi, da sem se prijavila na razpis za delovno mesto komercialista prodajnega oddelka. Poslovni sistem Steklarna Hrastnik je podjetje, ki je v primerjavi z večino ostalih zasavskih podjetij mednarodno usmerjeno, kar v času globalizacije trgov predstavlja izziv in edino možnost za nadaljnje širjenje poslovanja. V takšnem podjetju lahko kaj hitro "unovčiš" svoje teoretično znanje.

Seveda pa le pridobljeno znanje ni dovolj, da je človek ustvarjalen in produktiven, ampak sta uspeh in zadovoljstvo posameznika odvisna tudi od klime v podjetju, ki jo

stkejo odnosi med zaposlenimi. Tudi mene je na začetku gnala radovednost, kako se bom znašla v novem kolektivu, kako me bodo sprejeli sodelavci, kako bom pridobivala nova znanja. Moj začetni strah in negotovost sta bila povsem odveč. Hitro sem začutila utrip delovne vneme in postopno pridobivam občutke, da postajam del kolektiva. Ob sebi imam namreč ljudi, ki mi z veseljem in učinkovito posredujejo vse potrebne informacije, na podlagi katerih postopno izgrajujem dolgo-ročne in pristne stike s kupci. Občuti se, da se medsebojno spoštujejo in da smelo gradijo temelje za doseganje čim boljšega skupnega rezultata. Lepo je biti del takšnega kolektiva, ki ne zavira mladostnega optimizma in ambicioznosti in vedno pušča prostor za tople nasmehe in iskren stisk roke. Zdaj lahko rečem, da mi ni žal, da postajam del teh ljudi in Steklarne Hrastnik.

Maša Avsenak

V teh dneh je na gradbišču nove tovarne steklene embalaže precej živahno. Dela so v polnem teku, tako da so iz dneva v dan tudi bolj vidni končni obrisi nove tovarne.

Prav tako pa se v teh dneh precej aktivnosti odvija tudi na Projektu kadrovskega prestrukturiranja podjetja, ki je bil v mesecu marcu predstavljen Svetu delavcev in sindikatu z namenom celovitega informiranja zaposlenih.

Pri pripravi plana kadrov smo uporabili metodologijo planiranja kadrov, ki je izdelana na osnovi dobljenih podatkov o planiranem obsegu proizvodnje v Steklarni Hrastnik - Vitrum in nove tovarne za stekleno embalažo Steklarne Hrastnik - Special ter analize posnetka obstoječega stanja kadrov v podjetju.

Izhodišče planiranja kadrov je v proizvodnem - poslovnem programu, oziroma v ciljnih obeh podjetij. Ker gre za postavitev novega podjetja za proizvodnjo steklene embalaže smo pri pripravi plana kadrov predvideli delno prezaposlitev obstoječega kadra, kar nam je predstavljalo osnovo za definiranje kadrovskih potreb v obeh podjetjih.

Po izločitvi dela proizvodnega programa embalažnega stekla v novo tovarno predvidevamo notranjo prezaposlitev za skupno 132 zaposlenih iz vseh

sektorjev. Del prezaposlitev predvsem v proizvodnem sektorju in sektorju upravljanja kakovosti zajema delavce, ki so bili večinoma že sedaj na delovnih mestih neposredno vezanih na IS proizvodnjo.

Ostali del prezaposlitev pa je predvidenih zaradi nemo-tenega poteka vseh poslovnih funkcij ob zagonu nove proizvodnje, kar naj bi zagotovila mešana zasedba delovnih mest z delavci, ki že sedaj opravljajo ta dela, in novo zaposlenimi. Na podlagi tako pripravljenega kadrovskega plana bo prišlo do trenutnega kadrovskega primanjkljaja v višini 81 delavcev.

V mesecu februarju je bil potrjen terminski plan zaposlovanja novih kadrov, ki je bil pripravljen na podlagi predvidenega časa usposabljanja, ki je potreben za uvajanje v delo in doseganje pričakovanih delovnih rezultatov.

Na prvi razpis prostih delovnih mest, ki smo ga objavili v marcu, se je prijavilo 257 iskalcev zaposlitve. Po opravljenih selekcijskih intervjujih je prišlo do prvih zaposlitev v mesecu maju.

Prijave, prispele na drugi razpis, ki se je iztekel v začetku meseca junija, še analiziramo.

Zaenkrat smo z odzivom na razpisana prosta delovna mesta zadovoljni, tako da upamo, da bomo večji del načrtovanih novih zaposlitev realizirali v skladu s planom.

Soniboj Knežak
Vodja kadrovskega oddelka

Nova tovarna

TEHNOLOŠKA OPREMA

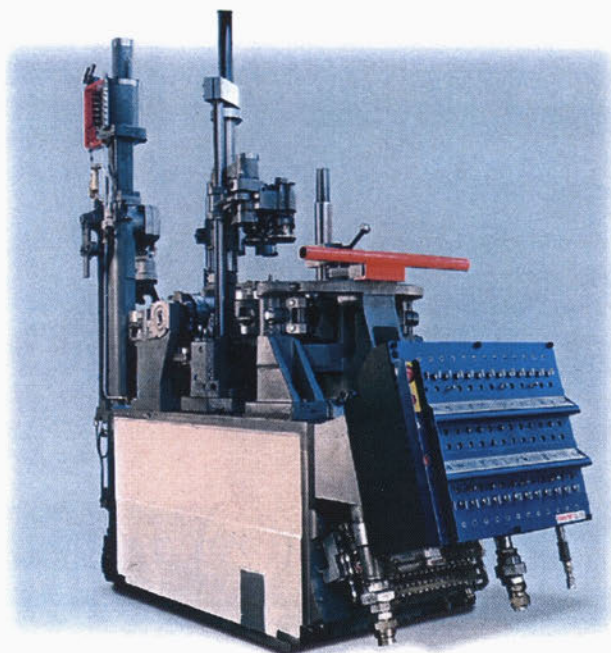
V decembrski številki sem na kratko že opisal nove pridobitve na strojih. Tokrat bom poskusil nekoliko podrobneje predstaviti nekaj posameznih sklopov. Ker je začetek dela strojnikov na feedru, se bom najprej ustavil pri njem. Kupili smo **servoelektrični mehanizem tip 555**. Sama številka ne pove ničesar (razen morda Američanom, ker imajo vse oštevilčeno), naziv servoelektrični pa veliko. Mehanizem trna in mehanizem škarij bosta krmiljena s servo motorji.

Tisti, ki poznate delovanje tega sistema na IS 2 in P7, boste zagotovo vedeli, kakšne so prednosti. Nič več hoje na feeder za regulacijo kaplje, nič več zamudnega in vročini izpostavljenega menjanja krivulj škarij in trna, sukanja krivulj in iskanja optimuma za oblikovanje kaplje. Delo se bo preko računalnika opravilo kar

iz kabine pri stroju.

Ta sistem bo omogočal tudi delo z različnimi težami. Če smo bili ob instalaciji tega sistema na IS 2 nekoliko skeptični in si mislili, da ga ne bomo rabili, si po dveh letih uporabe sploh ne znamo zamisliti, kako bi delali brez njega. Zaradi vse strožjega kriterija volumna nas je rešil že velikokrat in nam omogočil izdelavo naročil, ki jih sicer ne bi mogli realizirati ali pa bi tvegali reklamacijo. S servoelektričnimi škarijami ne bi zapravljal veliko tiskarskega črnila. Same bodo pokazale svoje prednosti. Ustavil se bom pri naslednji pridobitvi na novih strojih - **vitlju za menjavo predoblikovalca in mehanizma trna**.

To je zadeva, katera nam pomaga pri menjavi težkih in vročih predoblikovalcev. Zamenjati predoblikovalec, vroč 500°C in težak 25 kg ni mačji kašelj (nekateri šibkejši tega ne zmorejo). V prihodnosti pa bo orodje zaradi vse večjih artiklov težje in s tem menjava še težavnejša. Zaradi lažjega opravljanja tega posla smo kupili vitelj, s katerim bo to opravilo postalo lažje in ga bo opravil vsak zaposlen na stroju. Kot vidite, je bilo pri nabavi

Nova sekcija

opreme kar precej poudarka na bolj "humanem" delu in zmanjšanju fizičnega napora zaposlenih. Morda bo priložena slika povedala veliko več kot moje pisanje. Po testiranju novega pripomočka bomo to zadevo poskusili v domači izvedbi instalirati tudi na današnji IS 2. Upam, da nam bo uspelo. Ne bo manjkalo volje za rešitev problema, pač pa pomanjkanje prostora na stroju. Ne bom veliko obljubljal, vendar bomo naredili vse, da se olajša delo tudi pri menjavi modela. Morda ne takoj, ker bo preveč dela z montažo in zagonom cele tovarne.

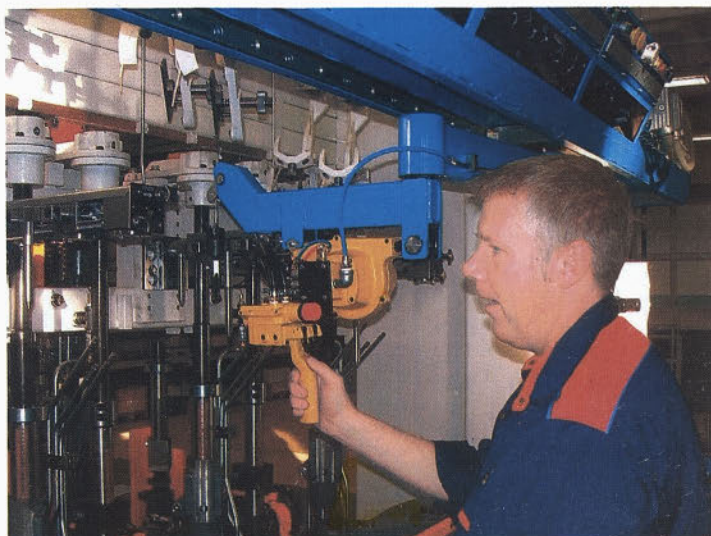
Nadaljeval bom še s zadnjo pridobitvijo. To je **servoelektrična odvzemalna roka (take uot)**. Nezadržno prodiranje elektrike v delovanje stroja namesto pnevmatike je dalo odlične rezultate tudi pri odvzemanju artikla iz modela. Mehanizem deluje "mehko" in omogoča resnično nežen prenos iz modela na podstavek na tekočem traku. Z višanjem artiklov in želji po čim hitrejši proizvodnji je čas prenosa vse bolj omejen. Motorji to zmorejo bistveno boljše kot

pnevmatika. Pa še eno prednost imajo. Ne bo več olja za dušenje sunkovitega gibanje pnevmatike.

Upam, da pri strojnikih ne bo nastala bojazen pred obvladovanjem novih zadev na stroju. Poskrbeli bomo tudi za izobraževanje. Ena skupina bo odšla na šolanje na Švedsko in nam potem posredovala pridobljeno znanje. Pri sami montaži in tudi pri zagonu nam bodo strokovne nasvete dali tudi monterji firme Emhart, tako da z obvladovanjem novitet ne vidim težav.

Da pa se ne čaka samo na nove stroje, bomo morda že ob izidu tega Steklarja na IS 2 instalirali proporcionalne ventile na eno izmed sekcij za trimesečno testiranje. Moram priznati, da je to nekaj, kar sem iskal več let. Na sejmu Glasstech pa je to razstavljala firma Bottero. Tudi v tem primeru upam na odlične rezultate in kasnejšo instalacijo na stroje. Le z novim razvojem in sledenju tehnike v svetu bomo lahko konkurirali svetu.

Albin Lavrič
Vodja proizvodnje

Dvigalec predoblikovalcev

Vsi bi želeli živeti v čistem okolju, brez industrije s čistim zrakom, čistimi potoki in rekami. "Prekletstvo" zasavske doline je odkritje premoga, kar je bilo vir energije za številčno ekološko problematično industrijo. Večkrat sem si zastavil vprašanje, kako je izgledala ta naša dolina pred 200 leti brez industrije s številnimi potoki, ki pritekajo s hribov. Verjetno čudovito. Druga plat medalje je, da se od čistega zraka in vode ne da živeti in da imamo industrijo, ki je tekom let tu nastala in da se žal v preteklosti v ekologijo ni dosti investiralo in se ni upoštevalo veljavne zakonodaje. Članstvo v EU nam je na tem področju tudi malo "zagrenilo" življenje in vsa industrija (zavezanci za IPPC, kar je tudi steklarna) mora do oktobra 2007 dobiti okoljevarstveno dovoljenje ali pa ustaviti proizvodnjo. Pogoji za okoljevarstveno dovoljenje je pa doseganje vseh ekoloških predpisov, to je vgradnja ustreznih čistilnih naprav in ustrezno ravnanje z odpadki. Prav je, da poskrbimo za okolje, ena plat medalje je, da nas večina živi od te industrije, druga plat pa, da živimo v tem okolju in moramo poskrbeti zanj predvsem zaradi naših otrok. Dejstvo je, da je industrijsko okolje daleč od nekega prvobitnega naravnega okolja, čistilne naprave morajo zagotavljati doseganje zakonskih predpisov dovoljenih emisij v okolje, vedno večji je pritisk na znižanje dovoljenih

ravni izpustov. Problematika čistilnih naprav so pa produkti čiščenja, katere je običajno težko neke znova porabiti in se shranjujejo na posebnih deponijah. Pri čistilnih napravah ne smemo pozabiti dodatnih stroškov, s katerimi se firme srečujejo. Ti stroški so v EU primerljivi, toda na trgu se srečujemo tudi s konkurenco, ki si s temi stroški in problemi ne beli glave, predvsem z robo iz Kitajske.

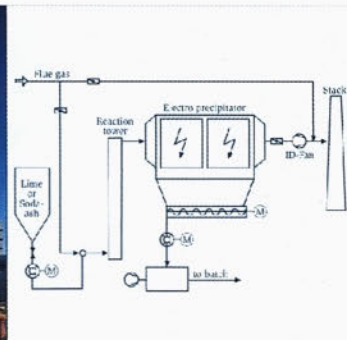
Problematiko dimnih plinov steklarske peči bom poskušal razložiti na laični širši množici razumljiv način. Dejstvo, da v steklarski peči talimo steklo pri visokih temperaturah do 1600°C in da iz taline odparevajo določeni produkti, katerih vir so surovine za steklo.

Tabela prikazuje glavne emisije in njihove vire vse steklarske industrije, problematika hrastniških peči pa zajema predvsem trdne delce, dušikove okside, žveplove okside in ogljikov dioksid, ki je glavni toplogredni plin in povzroča segrevanje ozračja.

Reševanje-zniževanje emisij na dovoljene ravni se izvede s čistilnimi napravami oziroma določenimi tehnološkimi napravami na steklarski peči in optimiranjem sestave zmesi za steklo.

1. Problematiko trdnih delcev in žveplovih oksidov bomo v novi tovarni reševali z elektro filtrom, proizvajalca firme Lurgi. Shemo delovanja prikazuje priložena slika, bistvo je, da v tok dimnih plinov vpihavamo kalcijev hidroksid

(Ca(OH)₂), ki iz dimnih plinov veže žveplove okside, fluoride in kloride, rezultat so v obliki prašnih delcev kalcijev sulfat, klorid in fluorid, katere poleg že prisotnih trdnih delcev (prahu) v dimnih plinih zbira elektrofilter, očiščeni dimni plini pa potujejo preko ventilatorja, ki sesa dimne pline iz peči v dimnik. Produkt čiščenja se lahko ponovno porabi v peči za bistrenje stekla ali pa se ga vozi na deponijo.

Shema delovanja elektro filtra.

Emisija	Izvor / komentar
Trdni delci	Kondenzacija hlapljivih sestavin šarže. Odnosanje finih materialov v šarži. Produkti zgorevanja nekaterih fosilnih goriv.
Dušikovi oksidi	Toplotni NO _x zaradi visokih temperatur v talilnih pečeh. Razgradnja dušikovih spojin v šarži. Oksidiranje dušika v gorivih.
Žveplove okside	Žveplo v gorivu. Razgradnja žveplovih spojin v šarži. Oksidiranje vodikovega sulfida pri delovanju kupolke.
Kloridi/HCl	Prisotni so kot nečistoče v nekaterih surovinah, zlasti v umetno pridobljenem natrijevem karbonatu. Za nekatera posebna stekla se kot surovina uporablja tudi NaCl.
Fluoridi/HF	Prisotni kot drobne nečistoče v nekaterih surovinah. Dodani kot surovina pri proizvodnji emajlnih frit za doseganje določenih značilnosti končnega izdelka. Dodani kot surovina pri proizvodnji nepretrganih steklenih vlaken in v nekatere šarže stekla za izboljšanje taljivosti ali za doseganje določenih značilnosti stekla, npr. svetlikanja. Kjer se v šaržo dodajajo fluoridi, npr. talilo fluorspar, so lahko nenadzorovana sproščanja zelo velika.
Težke kovine (npr. V, Ni, Cr, Se, Pb, Co, Sb, As, Cd)	Prisotne so kot drobne nečistoče v nekaterih surovinah, odpadnem steklu in gorivih. Uporabljajo se kot fluksi in barvila pri proizvodnji frit (pretežno svinec in kadmij). Uporabljajo se pri nekaterih posebnih steklih (npr. pri svinčevem kristalnem steklu in pri nekaterih barvnih steklih). Selen se uporablja kot barvilo (bronasto steklo) ali kot sredstvo za razbarvanje pri nekaterih prozornih steklih.
Ogljikov dioksid	Produkt zgorevanja. Emisije zaradi razgradnje karbonatov v šarži (npr. sode, apnenca).
Ogljikov monoksid	Nastane pri nepopolnem zgorevanju, zlasti v kupolkah. Tvori se iz žvepla v surovinah ali gorivu v kupolkah pri redukcijskih pogojih, ki vladajo v delih peči.

Gradnja elektro filtra

2. Problematika dušikovih oksidov, tako imenovanih NOx, kateri imajo dva vira nastanka. Prvi so zmesi dodanih nitratov, katere znižujemo z optimiranjem sestave zmesi in drugi večji vir zgorevanje v zraku prisotnega dušika pri visokih temperaturah, kar znižujemo z nižjimi temperaturami taljenja, z nastavitvijo optimalnega zgorevanja v peči, če pa še to ne zadošča, so gorilci peči (dovodi zraka v peč) konstruirani za dodatno vgradnjo naprave za znižanje NOx-kaskadni sistem

firme SORG.

3. Emisija toplogrednih plinov. Vir toplogrednih plinov je v manjši meri razpad karbonatov dodanih steklarski zmesi, glavni vir pa je zgorevanje zemeljskega plina s katerim ogrevamo steklarsko peč. Problematika emisije toplogrednih plinov, posedovanje in trženje emisijskih kuponov-dovolinic za obremenjevanje okolja s toplogrednimi plini, pa je zelo obširna in preveč za ta kratek članek.

Marjan Polak
Vodja ZMV

Hladilni stolp

Steklarna Hrastnik - Special bo skrbela za ekološko čistočo. V okviru Obrtno industrijske cone bo Občina Hrastnik zgradila biološko čistilno napravo, v katero bo napeljana vsa odpadna voda iz sanitarij, kuhinje, kopalnice...

Nova tovarna bo imela tri sisteme vod za potrebe proizvodnje in enega za ostale potrebe po vodi.

- Sistem hladilne vode bo inštaliran za potrebe hlajenja odpadnega stekla. To je zaprt sistem brez iztoka v kanalizacijo, po katerem bo voda po ceveh za odpadno steklo tekla v zbiralec črepinj (strgalni transporter), naprej v zbirni bazen, preko posebne čistilne naprave in nazaj na cevi za odpadno steklo. Ker pa se ta voda pri uhlajanju kaplje (steklene taline) tudi precej segreva, pa bo potrebno to vodo tudi ohlajati. Zato se ta voda črpa preko hladilnih stolpov in se ohlajena vrača nazaj v sistem. Zaradi zaprtega tokokroga

brez izliva v kanalizacijo se sistem tretira kot ekološko čist.

- Mehka voda je posebej pripravljena voda, ki se uporablja za hlajenje kompresorjev, vakumskih črpalk, večjih pogonskih motorjev, dražalcev elektrod na peči, itd. To je z posebno napravo mehčana voda, ki se uporablja za hlajenje strojev in naprav ki so občutljivi na vodni kamen. Tudi to je zaprt krožni sistem z možnostjo ohlajanja preko hladilnih stolpov.

- Sistem požarne vode ni potrebno posebej opisovati. To je sistem hidrantnega omrežja, ki je napolnjen z vodo pod stalnim pritiskom za potrebe gašenja ob eventualnih požarih. Sistem se napaja z dveh bližnjih rezervoarjev, ki sta bila na novo zgrajena za potrebe obrtno industrijske cone in bližnjega stanovanjskega naselja.

- Sistem komunalne oziroma pitne vode pa se uporablja za potrebe kuhinje, sanitarij in kopalnice. Vse se napaja iz mestnega vodovoda.

Tako bo nova tovarna na področju voda uporabljala sisteme, ki ne bodo obremenjevali okolja.

Boštjan Meserko

Ohlajevanje stekla - strgalni transporter

Ob analizi našega dela s pomočjo sodelavcev v projektu VIBACOM smo prepoznali kar nekaj kratkih stikov in slabosti, ki so nas ovirale pri doseganju boljših rezultatov. Slaba komunikacija, delo na pamet, vztrajanje pri organizacijskih rešitvah, ki so bile včasih dobre, niso pa več ustrezne za danes in za jutri, slaba izkoriščenost timskega dela kot posledica nepovezanosti ekip, ki težijo k istim ciljem. To so bile najbolj pogoste prepoznane slabosti. Nanje smo reagirali s korektivnimi ukrepi. Nekateri so bili opredeljeni kot projekti, ostali kot trajne zadolžitve.

V mojem sektorju lahko rečem, da se že kažejo pozitivni rezultati. Pri obnovi in vzdrževanju strojev smo z upoštevanjem korektivnih ukrepov izvedli nekaj izboljšav, ki so vplivale na dvig produktivnosti in zmanjšanje odpada. Korak naprej je bil narejen pri dvigovanju nivoja samokontrole pri prepoznavanju neskladnih izdelkov ter preprečevanju neustreznega dela. Pri orodjih, ki jih uporabljamo, smo začeli sistematično preverjati njihovo učinkovitost in trajnost uporabe ter seveda primerljivo ceno. Na podlagi teh preverjanj smo si že določili ciljne dobavitelje.

Izdano je bilo kar nekaj korektivnih ukrepov, vendar bi izpostavil samo dva najbolj uspešna projekta, ki sta tudi že zaključena. Ta sta:

Pri artiklih za Prandino, zahtevnega italijanskega kupca, smo z nekaj novimi tehnološkimi prijemi v vseh fazah proizvodnje in uporabo novih svedrov v brusilnici uspeli dvigniti uspešnost posameznih artiklov za 20%.

Zizbiro in pravilno namestitvijo orodij smo zmanjšali vibracije na žagah in brusilnih strojih daleč pod dovoljeno mejo, kar so potrdile tudi meritve zunanje institucije. Ta izboljšava ugodno vpliva tako na počutje delavcev kakor tudi na samo zmanjšanje odpada, ki ga povzroči hladna obdelava stekla.

Izvajanje teh ukrepov nam je prineslo boljšo produktivnost in zmanjšanje odpada v brusilnici. Rezultati so se tudi empirično potrdili. Na koncu pa moram poudariti, da so za uspešno izvajanje teh ukrepov in posledično za boljše rezultate zaslužni vsi oddelki v sektorju dodelave pa tudi ostali sektorji v podjetju. Dobra komunikacija in timsko delo pa je bil tudi eden izmed glavnih ciljev pri ukrepih Vibacom.

Zdenko Jančar

ZAHVALA

Ob boleči in prezgodnji izgubi drage mame in nane

MARIJE POVŠE

Se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za darovano cvetje in sveče, godbeniku za odigrano tišino ter vsem tistim, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala gre sodelavcem SUK in izmene Fabijan-Povše - Trinker za izrečena sožalja in izkazano pomoč v teh težkih trenutkih.

Žalujoča hči Brigita z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in dedija

ZDRAVKA RANZINGERJA

se zahvaljujemo vsem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Posebna zahvala izmeni Lovrič. Hvala vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Mojca, hčerka Janina z družino, Andreja z Davorinom in ostali sorodniki.

Ob smrti dragega moža, očeta in dedka

RADA KLANŠEK

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili v njegov prerani grob. Hvala pevcem in godbi Steklarne Hrastnik, g. Germadniku za zaigrano tišino ter sindikatu in kolektivu Steklarne Hrastnik za darovano cvetje. Iskrena hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih, nam darovali cvetje, sveče in nam kakorkoli izkazali sožalje.

Še enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala. Žalujoči: žena Marija, sin Rado, hči Dragi in hči Karmen z družinami.

Naši sodelavci v prostem času

LOVRO PETRIN -atlet

Atletika je kraljica športa. Marsikdo ne ve, da je znotraj naše sredine odličen tekač na srednje in daljše proge, Lovro Petrin. Lovro je športnik po duši. Atletika je njegova prva ljubezen in hkrati način življenja.

Povej mi nekaj osnovnih podatkov o sebi.

Rojen sem 8.1.1971 v Trbovljah. Živim v Hrastniku, kjer sem končal tudi osnovno šolo. Srednjo strojno šolo sem obiskoval v Trbovljah. V Steklarni Hrastnik sem se zaposlil leta 1989 kot njihov štipendist. Že od majhnih nog pa me spremlja šport. Z osmimi leti sem začel igrati namizni tenis, ki je bil takrat najbolj popularen šport v Hrastniku. Treniral sem ga šest let.

Kako to, da si se potem odločil za atletiko (tek)?

V srednji šoli smo imeli razna tekmovanja v krosu in drugih disciplinah atletike, kjer sem bil eden izmed najboljših tekačev. Po spletu naključij me je trener g. Pavle Kreže povabil v Atletski klub Rudar Trbovlje, kjer sem bil aktiven do leta 1995. Tam sem se naučil prvih korakov kraljice športa - atletike. V tem času sem dosegel zelo dobre rezultate v steeplechase (t.j. tek čez ovire 3000 m). V tej disciplini sem osvojil 3. mesto na državnem prvenstvu ter bil pokalni prvak Slovenije.

Potem si se odločil za prestop v celjski Kladivar. Kako to?

Pogoji za delo v trboveljskem klubu niso bili kvalitetni, tako da sem leta 1996 prestopil v celjsko atletsko društvo Kladivar, kjer sem aktiven še danes. Tu je bil moj trener, včasih eden izmed najboljših atletov Jugoslavije, g. Romeo Živko. Tekmoval sem v tekih na srednje in dolge proge, to so razdalje med 800m in 10.000m. Najboljše rezultate sem dosegel na 800 m, 1500 m ter 3000m z ovirami. Danes pa mladim atletom pomagam z raznimi nasveti, za svoje zdravje in dobro počutje še vedno z njimi odtečem nekaj kilometrov.

Tudi med služenjem vojaškega roka si bil aktiven.

Ja, tudi v vojski sem bil aktiven tekač. Najlepše spomine imam na Šabac iz leta 1990, kjer sem v krosu "Trka 1000 vojnikov" tudi zmagal. V Šabcu in Beogradu sem tekmoval tudi v različnih nočnih uličnih tekih, iz katerih imam kar nekaj odličij. Služenje vojaškega roka mi je hitro minilo, saj sem imel dovolj

Zame atletika niso samo treningi in tekmovanja, ampak je to moj način življenja.

možnosti za športne aktivnosti.

Kako pa so potekali treningi?

Treningi so bili vsakodnevni in so trajali od ure in pol do treh ur, pač odvisno od tekmovalnega obdobja. Sestavljeni so po različnih sistemih, glede na tekmo oz. razdaljo, na katero se pripravljáš. Do sedaj sem pretekel približno 50.000 km. Maratonci pretečejo sicer mnogo več, vendar ne s takšno intenzivnostjo oz. hitrostjo kot tekači na srednjih progah. Če ti čas dopušča, je dobro večkrat na dan trenirati, če pa hodiš v službo, pa to ne gre, preveč se izčrpaš. Med aktivni trening spada tudi počitek v obliki regeneracije npr. masaže, savnanje, sproščanje itd.

Katere lastnosti mora imeti športnik?

Kot prvo mora imeti samo-disciplino. Zame atletika niso

samo treningi in tekmovanja, ampak je to moj način življenja. Zelo pomembna lastnost je tudi vztrajnost, sploh kadar si zaradi poškodb izven forme. Poškodbe so pa sestavni del vsakega vrhunškega športnika. Pomembna je tudi samomotivacija, predvsem na tekmovanjih, kjer moraš svoje misli osredotočiti na zmago. Največjo tremo sem imel zaradi znanih sotekmovalcev ter zaradi same kvalitete teka.

Verjetno si se moral marsičemu tudi odpovedati?

Pri vrhunskem športu ni nočnega življenja. Temu sem se moral odpovedati, za kar mi pa ni žal. Atletika je moja prva ljubezen. Spoznal in tekmoval sem tudi z velikim številom znanih športnikov npr.: Fred Oniancha, Kevin Young, Patrick Sjoeborg, Kipkemboy Kimeli itd, kar mi pomeni veliko več kot pohajkovanje po lokalih. Še

Atletsko društvo Kladivar Celje

Naši sodelavci v prostem času

danes imam kurjo polt, ko se spomnim na ta adrenalin pred tekmovanji, to je pravi čar tega cirkusa. V športu lahko samo pridobiš, nič ne moreš izgubiti.

Kateri pa so tvoji največji uspehi v karieri?

S celjskim klubom sem bil večkratni državni in pokalni prvak. Na evropskem klubskem pokalu smo osvojili 4. mesto v Atenah, 6. mesto pa v Beogradu. Že prej sem omenil zmago na krosu v Šabcu.

Izpostavil bi tudi gorski tek, kjer sem 13.700 m teka v hrib pretekel v manj kot eni uri in osvojil prvo mesto pri mlajših članih. To je bila ena izmed težjih preizkušenj v karieri. To je bil tek na Prvine, katerega je pred leti večkrat organiziral ultramaratonec Radovan Skubic.

Zelo zanimivi, še posebej za gledalce, so novoletni - silvestrski teki. Štart je ponavadi ob polnoči pri zelo nizkih temperaturah. Na ta tekmovanja pride močna konkurenca iz tujine, kjer pa imajo afriški tekači hude klimatske težave v primerjavi z nami.

Kako pa je s težavnostjo tekem?

Težavnosti tekem so različne. Če si dobro pripravljen in v formi, potem ni problema nastopati v katerikoli disciplini. Meni osebno se zdijo krajše proge mnogo težje od daljših. Zelo težko je tekmovati tam, kjer že pred tekmo veljaš za favorita. Zelo lepe so tekme, kjer je močna konkurenca in se teče predvsem na čas in se lovi norma za naprej, za večji nastop. Zelo mi je odgovarjalo, kadar sem bil v vlogi vzpodbujevalca teka ali kot pravimo v atletiki "zajca", ki skrbi, da je tek dovolj hiter. Tu moraš imeti zelo dober občutek za ritem, ki ga narekuješ ostalim sotekmovalcem.

Katero tekmovanje ali pa doživetje se ti je najbolj vtisnilo v spomin?

Tekma z največ nastopajočimi v Cimetu (Italija). To je ulični tek dolg 12 km, teklo pa je 2500 tekačev. Na njem sem dosegel tudi osebi rekord na tej razdalji in osvojil 31. mesto. Zelo lepi spomini me vežejo tudi na Klubski pokal Evropskih prvakov v Beogradu iz leta 1998, kjer sem tekel na 800 m in osvojil 8. mesto v konkurenci elitnih tekačev iz Evrope. Na tej razdalji imam tudi najboljši rezultat v točkovanju po "madžarskih" tablicah. To moraš dejansko doživeti, tega se ne da opisati. Že sama znana imena na štartu ti dvignejo adrenalin.

Kako pa je s prehrano športnikov?

O hrani bi se lahko marsikaj povedalo. Paziti moraš na vitaminizacijo, da se s treningi in tekmami ne iztrojiš preveč. Drugače pa čudežne hrane, katera bi ti brez truda dala dobre rezultate ni. Še vedno je treba ogromno trenirati. Nekateri si pa privoščijo prepovedane in zdravju škodljive substance, vendar ima to samo slabe posledice za človeka. Zame je čudežni napitek mešanica vode, limone in ščepca soli namesto sladkorja. To še danes pijem pred kakšnim fizičnim naporom. Pred treningi je treba telo pripravljati že nekaj ur prej z ustrezno prehrano. Užiti je potrebno velike količine ogljikovih hidratov. Beljakovine pa se uživajo po obremenitvah zato, da se celice obnovijo.

Tudi prosti čas najbrž namenjaš športu...

Na žalost so me pestile poškodbe, zato sem se umaknil iz aktivnega tekmovanja. Pomagam mlajšim športnikom

Boj s Freedom Oniacho iz Kenije (miting v Celju)

pri premagovanju raznih težav. Za to obstajajo razne specialne vaje za krepitev gibalnega sistema, masaže in drugi načini sproščanja, ki jih potrebuje vsak vrhunski športnik. Boljša je preventiva kot kurativa. Sem športnik po duši, zato ves prosti čas namenjam lažjim športom: tenis, plavanje, pohodi v hribe. Šport je zame razvedrilo, ne zabava. Opravljeno imam tudi trenersko šolo za trenerja atletike. Žal mi za aktivno ukvarjanje s trenerskim delom zmanjkuje časa. Mogoče kdaj kasneje, odvisno od priložnosti.

Kakšni so cilji za življenje?

Čim boljši rezultati v veteranski kategoriji (t.j. starost nad 35 let), na kar moram še eno leto počakati. Skrbim za svoje zdravje in dobro počutje ter za svoje, prijatelje, mlade športnike, da bi imeli čim manj

poškodb in bolezni, kajti zdravje je naše največje bogastvo.

Kakšna bi bila zaključna misel za bralce Steklarja?

Bralcem Steklarja bi predlagal, da se ne glede na to, da ima večina izmed njih težko fizično delo, začnejo rekreirati. Zelo koristno je plavanje, še posebej hrbtno. Tistim s povečano telesno težo bi predlagal živahno hojo v hribe, lažjim pa tek v naravi. Izbira je velika, vse je odvisno od volje posameznika. Glede na to, da se bliža čas dopustov, bi vsem zaželel, da preživijo proste dni v prijetnem okolju ter si naberejo moči za naprej.

Pogovarjala se je
Alenka Maurer

V razvitih ekonomskih sistemih ter še posebej v državah, ki se trudijo za obstoj ali za prodor na tuje trge, med katere sodi tudi Slovenija, so merjenja visokega pomena. Da bi za vsa merjenja, ki so večinoma osnova za pomembne odločitve ali za kakovost slovenskih izdelkov in storitev, zagotovili sledljivost do predpisanih in mednarodno dogovorjenih enot sistema SI, smo se tudi v Steklarni Hrastnik- Stedek d.o.o. ob koncu preteklega leta odločili, da pristopimo k pridobitvi certifikata, ki nam bo to omogočil.

S pridobitvijo certifikata si bomo izboljšali konkurenčno moč, saj se tudi gostinska posoda dobaviteljev iz držav članic Evropske unije lahko daje v promet in uporabo v Republiki Sloveniji, če je bila dana zakonito v promet v državi članici Evropske unije, iz katere prihaja, in če je bila preskušena in označena po postopkih, ki so enakovredni postopkom, določenim s Pravilnikom o meroslovnih zahtevah za gostinsko posodo ali Priporočilom OIML (Mednarodne organizacije za zakonsko meroslovje).

Z namenom pridobitve certifikata smo se povezali z Uradom za meroslovje (sektor za overjanje) pri Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo v Celju.

Da smo lahko pristopili k pravilnem izvajanju umerjanja in potrebnih priprav za pridobitev certifikata, s katerim

nam bo omogočeno nemo-teno označevanje gostinske posode z nazivnimi volumni, smo se 16.02.2005 v Celju sestali z odgovornim na uradu, in sicer z g. Matjažem Korošcem.

G. Korošec nam je predstavil nove usmeritve iz direktive EU o meroslovnih instrumentih (MID), kakor tudi določitev potrebe po priglašenem telesu za področje gostinske posode v RS.

MID naj bi pričel veljati oktobra 2006. Kaj to pomeni za nas? To pomeni, da se moramo do navedenega roka prilagoditi zahtevam MID saj v nasprotnem ne bo veljal prost pretok zadevnih meril v ostale države, ki bodo sprejele MID, kar velja samo za EU.

Priglašeno telo je telo, ki bo izdajalo certifikate in opravljalo obdobjne preglede ali se izpolnjujejo vse zahteve MID. Takšno telo naj bi ustanovili na uradu za meroslovje, v nasprotnem bi morali le tega iskati nekje v EU, kar bi bistveno podražilo pridobivanje certifikata in izvajanje kontrol.

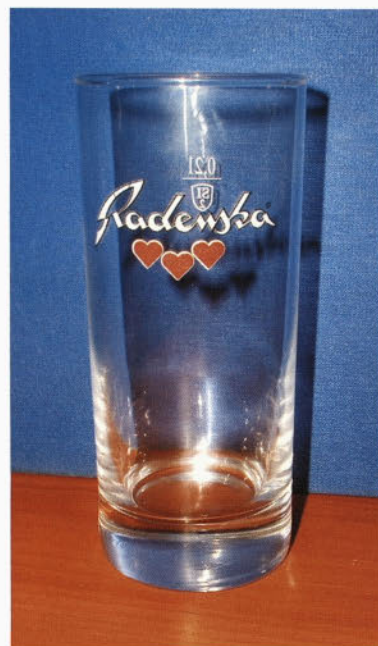
V času pisanja članka se pripravlja novi posodobljeni pravilnik o meroslovnih zadevah za gostinsko posodo, kateri bo bistveno bolj enostaven in ne bo vseboval delov, ki so celo ovirali proizvajalce, predvsem pri konstrukcijskih zahtevah za nadmere ipd.

Med drugim bo omogočal bistveno razliko, katero bodo opazili predvsem naši kupci in ki bo dal močan prispevek k razpoznavnosti naše družbe in sistema Steklarne Hrastnik. To je možnost, da namesto dosedanje oznake "SI" s številko, uporabimo kar ime družbe npr: "STEDEK", ki pa bo moral biti priznan s strani priglašene telesa, kar mu bo

primer žigosanja

tako pa izgleda kozarec po zaključku dekoriranja

dalo veljavnost po celi EU.

Sedaj pa tisto neposredno izvajanje v proizvodnji. Na začetku smo imeli nekaj težav, predvsem zaradi neizkušenosti, katero pa smo kmalu odpravili in sedaj lahko z veseljem zagotovimo, da so izdelki popolnoma v skladu s predpisi. Posebno pozornost posvečamo pri nastavitvi stroja, saj je ključnega pomena. Takrat je kontrolor kakovosti obvezno prisoten, saj opravi več meritev, oziroma izmeri vsak kozarec, ki je poskusno narejen, to je lahko tudi več kot 24 kos (8 postaj na stroju). Pri tem dobi srednjo vrednost in tako nastavljen stroj mrežica se ne premika saj je privita. Postopek se ponovi pri menjavi mrežice, med proizvodnjo pa se redno opravlja meritev po predpisanem AQL-u.

Meritve izvajamo s tehtanjem, za kar smo morali kupiti tehtnico z veljavnimi certifikati, kar pa stvar močno podraži na nekje 300.000,00 SIT. Pri tem moramo uradu odšteti še 1,5 SIT za vsak narejen kos.

Da pa lahko mi normalno

tiskamo in umerimo kozarce, morajo predhodno poskrbeti v naši sestri v Steklarni Hrastnik - Vitrum, ko opravijo meritve za žig in s tem zagotovijo minimalna odstopanja. Tako smo do sedaj imeli že več kot 20 umerjanj in vse so bile BP.

Z gotovostjo lahko trdimo, da smo na pravi poti k celoviti ponudbi za naše cenjene stranke, tako v naši družbi, kakor tudi v poslovnem sistemu Steklarne Hrastnik. Prav tako pa se tudi izognemo zakonskim kršitvam, ki jih urad pri nadzoru ugotavlja in se nanašajo predvsem na uporabo meril, ki nimajo redne overitve, pogosto pa se tudi nepravilno uporabljajo merske enote ter uporabljajo merila brez odobritve tipa.

Lep pozdrav!

Andrej Časar
Vodja SUK
in

Mojca Pernovšek
Vodja komercialnega sektorja

Med ključne dejavnike za povečanje konkurenčnosti spadata tudi fleksibilnost in odzivnost na zahteve kupcev. Pri tem nam pomaga uporaba ključa 5, ki se pri povečevanju fleksibilnosti in odzivnosti podjetja na zahteve kupcev loteva z osredotočenjem na odpravljanje izgub z zmanjševanjem časa nastavitve (ker med nastavljanjem stroj ne proizvaja, nam ta čas predstavlja izgubo in zmanjšanje časa nastavitve pomeni hkrati tudi zmanjšanje izgube).

Čas menjave oz. nastavitve je definiran kot čas od dokončanja zadnjega proizvoda tekoče serije do prvega brezhibnega proizvoda naslednje serije.

V našem podjetju smo imeli na stroju za 6 barvni sitotisk v letu 2004 v povprečju 23 menjav na mesec. V tem obdobju smo dosegali povprečen čas za menjavo 3,6 ure, to pa pomeni

Tamponi in zobniki pripravljeni vnaprej

82,8 ur mesečno oziroma kar 993,6 ur letno.

Glede na izkušnje ostalih podjetij so glavni razlogi za predolge menjave največkrat sledeči:

- delavci preveč časa porabijo za iskanje orodja in opreme. Stvari niso pripravljene, saj se orodje in oprema začnejo pripravljati šele ko stroj stoji.
- nekatera orodja in oprema so v slabem stanju, kar zahteva stalne improvizacije, da stroji sploh lahko delujejo ali pa se ugotovi, da je neuporabna in se mora popraviti.
- delavci ne sledijo enotnemu postopku, zato je menjava vsakič opravljena na drugačen način;
- veliko časa je porabljenega za merjenje in prilagoditve;
- surovine potrebne za proizvodnjo niso pravočasno pripravljene;
- po koncu nastavitve delavci testirajo delovaje in običajno pride do proizvodov z napako, kljub temu da so bile končne prilagoditve že narejene.

Z zmanjšanjem časa nastavitve smo se sicer ukvarjali že prej, decembra 2004 pa smo skupaj z gospodom Makoterjem (Deloitte&Touche) izvedli snemanje menjave in pričeli z bolj intenzivnim izvajanjem delavnic za zmanjšanje časov nastavitve. Na delavnice so bili vabljeni vsi, ki lahko na čas menjave kakorkoli vplivajo (strojniki, izmenovodje, tehnolog, vodja proizvodnje, skladiščnik...). Čeprav je bilo pred snemanjem nekaj nelagodja in treme, so sodelavci menjavo korektno izvedli, tako da med snemanjem ni bilo težav.

Menjava je potekala 2 uri in 13 minut, izvedla pa sta jo dva obeh strojnikov, kar pomeni 3 ure in 35 minut). Med pregledovanjem posnetkov

Vsak trenutek dostopno orodje

strojnika (pri nas običajno menjavo dela samo en strojnik, ki bi za to porabil skupni čas obeh strojnikov, kar pomeni 3 ure in 35 minut). Med pregledovanjem posnetkov smo zabeležili 152 različnih operacij.

Prvi korak, ki je v bistvu najbolj preprost, prinese pa največje prihranke, je ločevanje operacij na eksterne in interne. Eksterne operacije so tiste, ki jih lahko izvedemo vnaprej med obratovanjem proizvodnje, za interne operacije pa je potrebno stroj ustaviti in jih vnaprej ni mogoče izvesti. Kljub temu da smo precej eksternih operacij izločili že pred to delavnico, se je še vedno našlo kar 57 opravil, ki smo jih med opazovanjem posnetkov odkrili in se za njih dogovorili, da se lahko in se morajo opraviti pred menjavo. Samo z izločitvijo teh operacij lahko prihranimo dobre pol ure pri vsaki menjavi. Na kasnejših delavnicah smo skupaj pripravili še akcijski načrt, ki trenutno vsebuje 54 večjih in manjših aktivnosti, od tega jih je 32 (60%) že izvedenih. Vse te aktivnosti prinašajo majhne izboljšave, ki vsaka prispeva svoj košček

skrajšanja za menjavo potrebne časa (poenotenje vijakov, da je potrebno čim manj različnega orodja, uporaba krilnih matic, kjer je to mogoče, dodatno orodje na ključnih točkah...).

Po sedanjih analizah dosegamo v prvih 4 mesecih letos povprečni čas menjave 2,5 ure. To je za dobrih 30% boljši rezultat kot prej in če pogledamo to na letnem nivoju, lahko predvidevamo, da bomo letos pridobili kar 298 dodatnih ur, katere bomo namesto za menjave lahko porabili za proizvodnjo.

Metoda SMED (Single Minute Exchange of Dies) pravi, da lahko vsako menjavo, tudi še tako velikega in kompliciranega stroja, izvedemo v manj kot v 10 minutah. Seveda pa je to pogojeno z uporabo posebnih orodij in hitrega sistema pritrdjevanja, vseeno pa govori o tem, da imamo na tem področju še velike rezerve, ki jih bo potrebno izkoristiti, če želimo biti med najboljšimi in povečati fleksibilnost in odzivnost na zelen nivo.

Matej Repovž

Steklarna Hrastnik - Stedek d.o.o.

POGOVOR Z "NOVIMI - STARIMI" DELAVKAMI

Družba Steklarna Hrastnik - Stedek je z dnem 08.05.2005 prenehala opravljati del dejavnosti, in sicer satiniranje steklenih izdelkov. Prenehanje opravljanja dejavnosti pa predstavlja tudi ukinitve organizacijske enote satinirnica, katera se nahaja na lokaciji v Hrastniku. Dejavnost satiniranja je prevzela družba Steklarna Hrastnik - Opal in s tem 13 delavcev, ki so bili zaposleni v organizacijski enoti satinirnica za nedoločen čas, preostalih 7 delavcev, ki so bili prav tako zaposleni v satinirnici za nedoločen čas, pa je bilo prerazporejenih v organizacijsko enoto slikarnica v Trbovlje.

V ta namen smo v družbi pripravili program internega usposabljanja za zaposlene, ki bi se želeli usposobiti za delo na ročni liniji, to je lepljenju odlepnih slik in ročnem brizganju na steklene izdelke. V prvi fazi izvajamo usposabljanja za lepljenje odlepnih slik, v katerega so se vključile 4 delavke, ki prihajajo iz satinirnice, in sicer: Anka Pepelnjak, Stana Andić, Tifa Mejremić in Refija Meštrovac, s katerimi sem opravila kratek pogovor.

Koliko časa ste zaposlene v Poslovnem sistemu Steklarna Hrastnik?

Anka: Tu delam že več kot 25 let. Moje prvo delo je bilo delo za tekočim trakom v slikarnici.

Stana: V Steklarni sem se zaposlila leta 1986 kot žgalka v slikarnici.

Tifa: Tu sem zaposlena približno 8 let, že od samega začetka sem delala v satinirnici.

Refija: Tudi jaz sem tu 8 let, prav tako sem začela v satinirnici, kjer sem bila ves čas, dokler ni satinirnica prevzel Opal.

Kako ste sprejeli dejstvo, da Stedek ukinja dejavnost satiniranje in jo prevzema Opal?

Anka: Moram priznati, da je bil zame to velik šok, da smo se ločili po tolikih letih. Bilo je precej hudo, sploh zadnji dan.... *(za trenutek ji pridejo solze v oči)*.

Stana: Bila sem presenečena, da bomo šli narazen. Pričakovala sem, da bom ostala v satinirnici, saj sem tu delala od leta 1992, najprej kot nalagalka, potem pregledalka in nazadnje kot satinerka. Ker sem pogodbo za satinerko prejela

Refija in Tifa

pred kratkim, sem pričakovala, da bom ostala v Hrastniku.

Tifa: Zame je bil to šok, predvsem zato, ker sem bila prepričana, da bom ostala v satinirnici tudi potem, ko bo šla pod Opal.

Refija: Niti nisem bila preveč presenečena. Ker sem zadnje mesece delala 4 ure za kotlom (kot satinerka) in 4 ure zunaj, sem si mislila, da bom šla potem v Trbovlje.

Kakšni so bili občutki prvi dan v proizvodnji v Trbovljah?

Anka: Najprej sem vse skupaj malo opazovala, kakšni so medsebojni odnosi, vseh nisem poznala, ker jih je nekaj na novo.... ampak to je bilo le nekaj trenutkov, potem je "stvar stekla", ker sem tip človeka, ki rad govori, je bilo vse skupaj mnogo lažje, poleg tega pa večino sodelavcev poznam že od prej.

Stana: Malo sem imela treme, novo okolje, večji prostori..., ko pa je stopila k meni izmenovodkinja, se mi nasmehnila in rekla: "No, Stana pridi z mano, bomo videle če še znaš žgati",

tako treba tu ali tam.

Stana: V satinirnici smo bili vsi bolj na kopici, tu pa se z nekaterimi ne vidimo tudi 8 ur, tam smo bili bolj skupaj, da smo se pogovarjali in pa seveda včasih tudi kregali.

Tifa: Razlika je velika. Mislim, da je predvsem za ženske v slikarnici lažje delo, ker ni treba nositi vse te obvezne zaščitne opreme (predpasnik, škornji, očala...).

Refija: Delo v slikarnici se mi zdi v redu, čeprav je včasih treba biti kar hiter. Drugače ni bistvene razlike, razen obvezne zaščitne opreme, katero je bilo potrebno nositi v satinirnici.

Želimo vas usposobiti za delo stekloslikarke (lepljenje odlepnih slik, ročno brizganje). Se vidite na tem delovnem mestu?

Anka: Lepljenja sem bila že vajena, tako da mi to ne dela večjih preglavic, treba pa je pridobiti na času, mislim, da mi to ne bo delalo težav in da se bom izurila. Brizgala še nisem, bom pa z veseljem poskusila tudi to. Trudila se bom, mogoče mi bo uspelo.

Stana: Kar koli se na novo naučiš, ne škodi. Poskusila sem lepiti in mi je kar šlo, bomo videli, kako bo, ko bo norma. Poskusila bom tudi z brizganjem, upam, da bo v redu. Rada bi delala kot stekloslikarka, seveda, če mi bo to delo šlo od rok, če ne, pa raje delam kaj drugega, kar obvladam. Tudi ko sem šla prvič za "kotel", je bilo težko, potem pa je šlo.

Tifa: To je zame nekaj novega. Lepiti sem že poskusila, pripravljena pa sem se učiti tudi brizganja. Bomo videli, kako bo šlo.

Refija: Zaenkrat še nisem poskusila, ker trenutno delam

je treme minila in vse je bilo v redu.

Tifa: Tu sem občasno delala že prej, tako da stvar zame ni bila popolnoma nova in tudi občutki so bili dobri.

Refija: Kadar v satinirnici ni bilo dovolj dela, sem delala tudi v Trbovljah, tako da sem delo že poznala. Ko smo prišli 9.maja v Trbovlje, smo bili lepo sprejeti.

V čem občutite največjo razliko med delom v satinirnici in slikarnici?

Anka: Tu v Trbovljah je bolj prostorno, v satinirnici je bilo vse bolj na tesno, delati pa je

Steklarna Hrastnik - Stedek d.o.o.

SEJEM KMETIJSTVA NOVI SAD

Stana in Anka

pri strojnem sitotisku. Če bo potreba, se bom učila tudi lepiti.

Bližajo se poletni mesec in z njimi dnevi dopusta. Kaj menite o kolektivnem dopustu?

Anka: Kolektivni dopust je super. Vsi gremo naenkrat, ni nobenih prepričkov in jeze, kdaj bo kdo šel in potem vsi skupaj pridemo spet nazaj.

Stana: To je pametno. Prej se je večkrat zgodilo, da sem morala dopust prestaviti, ker nisem šla na morje in sem termin odstopila tistim, ki so šli na morje.

Tifa: Sedaj, ko imamo kolektivni dopust, je veliko boljše kot prejšnja leta, ko nismo vedno dobili dopust takrat, kot bi želeli.

Refija: Kolektivni dopust je vsekakor boljša varianta. Tako lahko že vnaprej planiramo, kdaj bomo šli z družino na dopust.

Kje oz. kako boste preživele dopust?

Anka: Ne vem še točno, verjetno bomo obiskali Hrvaško primorje.

Stana: Upam, da mi bo letos

uspelo iti na morje, glede na to, da smo se selili. Vsekakor pa bom obiskala mamo v Bosni, saj sem njena edina hčerka, zato jo med vsakim dopustom obiščem.

Tifa: Z možem se še nisva dogovorila. V tem času planiramo selitev v novo stanovanje. Radi bi šli v Bosno, ali pa bi obiskali sorodnike v Franciji. Bomo še videli.

Refija: Šli bomo domov v Bosno, mogoče pa tudi za nekaj dni na morje.

Na koncu sem vsem sogovornicam zaželela veliko uspehov pri njihovem internem usposabljanju. Pogovor z njimi je bil prijeten, predvsem pa sproščen. V njihovih pogledih in besedah je bilo čutiti zadovoljstvo, kakršnega zadnje čase ne opazimo prav pogosto.

Pogovarjala se je
Metka Gabrič

V času od 14.05. do 22.05.2005 je v Novem Sadu potekal 72. sejem kmetijstva in spremljajočih dejavnosti, ki je največja sejemska prireditev v tem delu Evrope in se ponaša z velikim številom razstavljalcev (preko 2.000 iz 60 različnih držav sveta).

Glede na dejstvo, da sta industrija pijač in prehrabena industrija tradicionalno zelo močni in pokrivata relativno veliko tržišče, je pomembno navezati nove, kvalitetne kontakte in preučiti možnosti neposrednega vstopa na to tržišče. Na tem tržišču smo delno že prisotni (Pivovarna Laško, Kolinska, Podravka, Fresh&Co., Knjaz Miloš...) predvsem v industriji pijač.

Namen obiska sejma:

- pregled stanja na področju industrije pijač in obisk kupcev (direktni in indirektni);
- pregled situacije na področju široke potrošnje;
- preučitev možnosti na področju embalažnega stekla;
- dodatni in dopolnilni program.

Potencialnim kupcem smo predstavili možnosti, ki jih nudi Steklarna Hrastnik na področju gladkega in dekoriranega stekla ter tudi potenciale na področju embalažnega stekla. Prav tako pa ne moremo mimo dejstva, da se na tem sejmu predstavlja naša konkurenca, s katero se srečujemo tudi na ostalih evropskih tržiščih (Pasabahce, Sahm, Rastal, Arc, Borgonovo, Bormioli) vendar smatram, da imamo kar nekaj konkurenčnih prednosti, ki jih moramo ustrezno izrabiti v obdobju, ki je pred nami.

mag. Janez Golež

Stojnica Pasabahce

Zanimalo vas bo...

RAZSTAVA SLIKARJA VIKTORJA ŠESTA

Po dolgi zimi se kljub dežju narava prebuja. Ovija se v sveže pomladne barve, diši po cvetju. Z naravo se budi tudi nova, sveža energija v nas. Tudi za tiste, ki jih daje pregovorna pomladanska utrujenost, smo v želji, da jim polepšamo pomladni večer, v mesecu aprilu pripravili že tretjo razstavo, tokrat del akademskega slikarja Viktorja Šesta. To pomeni, da so naši poskusi pripeljati umetnost v zelo proizvodno naravnano podjetje, padli na plodna tla. V slikarstvu akademskega slikarja Viktorja Šesta dominira

figura. Njegova kompozicija zajema motiviko, ki črpa svojo humorno in satirično noto iz opazovanja vsakdanjosti. Na nas je, da z zanimanjem sprejmemo izrazito anekdotične prvine, ki sproščeno beležijo trenutke življenjskih grotesk, humorja, tragike, veselja in žalosti.

O Šestu velja povedati, da se v njegovih delih kot prioriteta pojavlja risba v vseh tehnikah, vendar umetnikova vsestranskost sega celo do karikature in ilustracije. Sodeloval je z mnogimi pomembnimi slovenskimi književniki, leta 1986 pa je prejel Glazerjevo listino za ilustracije v knjigi Zorka Simčiča.

Po šansonih in gledališki igri smo tokrat ob razstavi likovnih del dali priložnost mladim Hrastničanom, da nam pokažejo, kaj so se naučili. Učenci glasbene šole Hrastnika so se z veseljem odzvali vabilu, da nam z glasbo popestrijo druženje, kajti precej razstavljenih avtorjevih del vsebuje splet in preplet glasbenih motivov. Prijetni zvoki kitar so prišli izpod prstov Jana Kristijana Kramerja, Gregorja Šergana in Aljaža Križaja. Primož Jelenko in Rozalija Grešak sta iz violin izvabila nežne zvoke, Sabina Strniša ter Katja Krpič sta večer poživila z živahnimi melodijami citer. Kvartet klarinetov v sestavi Uroš Razpotnik, Timotej Draksler, Nejc Greben in Dominik Hribovšek pa je prostor napolnil z neko posebno energijo.

Po mojem skromnem mnenju so mladi umetniki izvabili prijetne melodije iz glasbil in nam polepšali večer, dela Viktorja Šesta pa tako ali tako govorijo sama zase vsakemu tisto, kar najraje vidi in sliši.

Mojca Lavrič

Slikar Viktor Šest

Nekaj Šestovih razstavljenih slikarskih del

Simpatični kvartet klarinetov

Primož in Rozalija sta iz violin izvabila nežne zvoke

Zanimalo vas bo...

SPONZORIRANJE BRODARSKEGA DRUŠTVA

V mesecu maju je bila ponovno podpisana pogodba o sponzoriranju med Steklarno Hrastnik - skupino d.d. in Brodarskim društvom Steklarna Hrastnik. Ker naši kajakaši in kanuisti s ponosom in uspešno predstavljajo tudi našo tovarno, je prav, da tudi v Steklarju objavimo nekaj naših uspehov, pa tudi našo dejavnost.

Poleg kajaka in kanuja na divjih vodah ter raftinga sta zelo dejavni tudi sekcija modelarjev in sekcija deskarjev (surfarjev) na vodi. Modelarji se udeležujejo tudi raznih tekmovanj, dosegajo tudi lepe rezultate, deskarji pa uradno ne tekmujejo, to počno samo za lastni užitek in rekreacijo.

Raftarji so tekmovalni del sezone že končali in zasedli v državnem prvenstvu drugo mesto. Po tihem so upali na naslov državnega prvaka, vendar so na koncu morali priznati primat ekipi Gimpexov iz Straže pri Novem mestu, s katero zadnja leta bijejo boj za prvaka. Vendar so fantje zagrizeni in če bodo prihodnjo sezono veslali v isti postavi, imajo vse možnosti, da uženejo tudi "dolenjce", ter našo državo predstavljajo na evropskem in svetovnem prvenstvu, kar se je v preteklosti tudi že zgodilo.

Sekcija kajakašev in kanuistov

pa uspešno nadaljuje najdaljšo tradicijo v društvu. Pod vodstvom Petra Kauzerja st. v članski konkurenci nastopajo štirje kajakaši in en kanuist. Mlajše kategorije pa v društvu vodi Franc Barič, in tudi tu že nekateri tekmovalci kažejo, da se bo uspešna tradicija vrhunskih uspehov tudi v prihodnosti nadaljevala.

Poglejmo, kako so se naši člani odrezali pred vrhuncem sezone:

30. aprila je bil Mednarodni slalom Kolpa 2005, pri Osilnici. Med kajakaši je zmagal Peter Kauzer ml., Janoš Peterlin je bil 5., Matic Stoklasa pa 13. Pri kanuistih je bil Igor Jamšek 8.

7. maja je bil pri Kobaridu (Trnovo), mednarodni slalom. Tekma je štela tudi kot izbirna za reprezentanco do 23 let (mlajši člani). Peter Kauzer je bil kot najboljši Slovenec tretji, takoj za nosilcem medalje iz svetovnega prvenstva Ponta-

Podpis sponzorske pogodbe

rollom in olimpijskim prvkom Ferrazzijem. Janoš Peterlin je končal kot 21., Matic Stoklasa 29., Žiga Zalokar pa 44. Med kanuisti je bil Igor Jamšek 19.

14. maja so bili naši kajakaši v Italiji. Tekmovanje je potekalo na reki Brenti v Valstagni. Zopet je bil najboljši Slovenec Peter Kauzer na 4. mestu, Janoš Peterlin je bil 12., Matic Stoklasa pa 14.

V Bratislavi pa je 21. in 22. maja potekal 46. Slavia Cup, ki se ga je udeležilo 230 tekmovalcev iz osmih držav. V soboto so potekale kvalifikacije, v nedeljo pa polfinalna in finalna vožnja. V polfinale se je uvrstilo najboljših 40 tekmovalcev. Peter je bil 2., Janoš 46. in Matic 67. Polfinalno vožnjo je suvereno dobil Peter, v finalni vožnji pa ga je dotik vratic stal zmage in je končal na drugem mestu, zopet kot najboljši slovenski tekmovalec.

Vrhunec kajakaške sezone pa je pred nami. V Tacnu so bile 5., 9. in 12. junija tri izbirne tekme za sestavo državne reprezentance, ki bo nato od 24. do 26. junija nastopila na Evropskem prvenstvu, ki bo letos pri nas, na isti progi. Tekma 12. junija pa šteje tudi državno prvenstvo v slalomu za leto 2005.

Peter Kauzer je zmagal na vseh treh izbirnih tekmah med

kajakaši, kar se dosedaj v zgodovini izbirnih tekem še ni zgodilo. Zmago na tretji tekmi je osvojil tudi svoj prvi naslov državnega prvaka med člani. Zmagoslavje Hrastničanov pa je dopolnil Janoš Peterlin, ki je osvojil zlato medaljo in naslov državnega prvaka v slalomu med mlajšimi člani do starosti 21 let. Tretjo medaljo pa so priveslali kajakaši v postavi Kauzer- Peterlin- Zalokar v moštveni vožnji.

Na podlagi Petrovih rezultatov pričakujemo tudi visoko uvrstitev na Evropskem prvenstvu. Vse ljubitelje tega lepega in atraktivnega športa vabimo, da si Evropsko prvenstvo ogledajo tudi v živo. Da je prvenstvo v Sloveniji, se ne zgodi prav pogosto. Hrastničani imamo v Petru tekmovalca, ki lahko na tem tekmovanju poseže v sam vrh. To je zadosten razlog, da ga gremo v Tacen v dneh od 24. do 26. junija vzpodbujati v čim večjem številu.

Še enkrat iskrena hvala Steklarni Hrastnik - Skupina d.d. za sponzorstvo, celotnemu kolektivu Steklarne pa obilo uspehov v prihodnosti.

Brodarsko društvo
Steklarna Hrastnik

Nov kombi Brodarskega društva

Glede na vremenske napovedi bo letos vroče poletje, zato že vsi komaj čakamo na zasluženi dopust. Na kadrovskem področju, pa smo v spomladanskem obdobju delovali takole:

STEKLARNA HRASTNIK - OPAL d.o.o.

V zadnjem obdobju so prekinili delovno razmerje z družbo naslednji sodelavci: sporazumno je delovno razmerje prekinil tehnični direktor Ernest Jazbec. Mejrini Ahmetaj in Miji Jager, obe sta bili pregledalki, pa je poteklo delovno razmerje za določen čas. V mesecu aprilu sta se upokojila Dušan Bajda ročni pihalec ter Radojka Grujić - rezalka na Rossi/Dania, oba iz Proizvodnega sektorja.

V istem obdobju smo sklenili delovno razmerje za določen čas s petimi delavci, in sicer: odnašalca: Aleksander Jelovčan in Edvard Zorko; pakirki: Vasva Huzejrović in Matejka Vrbnjak; satiner: Kristjan Rihter.

Z 09.05.2005 smo od Steklarne Hrastnik - Stedek prevzeli obrat satinirnice in s tem tudi 12 delavcev: Suado Čizmić, Cvetko Erjavec, Hajro Hasanović, Emiro Hasikić, Muniba Hodžić, Ediso Jašarević, Danico Jurić, Janjo Lendero, Suvado Saletović, Andrejo Stopinšek, Neli Vovčko, Franca Žerka.

Trenutno imamo 229 zaposlenih (28 za določen čas), od tega 128 moških in 101 žensko.

JUBILANTI

V tem času so naslednji sodelavci dopolnili okrogli delovni jubilej:

- 10 LET: Mario Lovrić, Sebastijan Zečiri;
- 20 LET: Milivoje Popović, Milena Zore, Tatjana Cvelbar, Vesna Jakupović, Alenka Kosec, Jolanda Stritar, Natalija Ulaga, Bahrija Ajdari,

Šemsa Kasumović;

- 30 LET: Anica Bajda, Sume-dija Ramić, Rasima Tatlić.

OSTALO

V zakonski stan sta stopila naša delavca Karmen Nešić (poročena Ivanović) ter Blažko Ivanović. Želimo jima veliko medsebojnega razumevanja na skupni poti.

V družino Stanka Mešička se je sestrici Nives pridružil mali bratec Martin.

Iskrene čestitke vsem.

Kadrovski referat
Alenka Maurer

STEKLARNA HRASTNIK - VITRUM d.o.o.

Zaradi gradnje nove tovarne za proizvodnjo specialne steklene embalaže smo v spomladanskem času začeli z zaposlovanjem novega kadra, tako za potrebe Steklarne Hrastnik - Vitrum d.o.o. kot za potrebe nove hčerinske firme.

Za določen čas šestih mesecev so tako iz razloga usposabljanja oz. uvajanja v delo sklenili delovno razmerje naslednji delavci: strojniki v Proizvodnem sektorju: Elvir Šumić, Slobodan Jedrinović, Nermin Karaman, Aljoša Ibrahimović, Dragan Stojančić, Dejan Godicelj, Meho Trumić in Vedran Perković; cizelerji: Vid Kreže, Boris Cestnik in Aleš Žekar; strugar Boštjan Krafofel; električar: Igor Jamšek.

V Sektorju upravljanja kakovosti smo v istem obdobju zaposlili 2 pregledalki: Sifeto Dizdarević zaradi začasno povečanega obsega dela in Ismeto Čajić zaradi nado-

meščanja delavke v bolniškem staležu ter Stanka Popovića, viličarista.

Za določen čas treh mesecev smo sklenili delovno razmerje tudi z Danielom Makom, dostavljalcem orodja IS, za nedoločen čas pa smo v začetki aprila zaposlili novega projektne vodjo v oddelku meritev in regulacij Igorja Trošta.

V istem obdobju so delovno razmerje prekinili 4 delavci: sporazumno smo se razšli s pregledalko Fadilo Kadić, cizelerjem Borutom Satlerjem in viličaristom - delavcem v zmesarni Matejem Volavškom; pogoje za starostno upokojeitev pa je konec marca izpolnil Leon Godler, viličarist v oddelku pregleda in pakiranja. Slednjemu čestitamo.

V podjetju Steklarna Hrastnik - Vitrum d.o.o. je bilo konec maja tako zaposlenih 444 delavcev, od tega 259 moških in 185 žensk. Podatek zajema 42 delavcev sprejetih za določen čas.

JUBILEJNENAGRADE

- 10 LET: Sanija Luković, Sedika Krajišnik;
- 20 LET: Zlata Grum.

IZOBRAŽEVANJE

Jožica Štrovs, glavna računovodja, je diplomirala na Visoki poslovni šoli po študijskem programu za pridobitev visokošolske strokovne izobrazbe na smeri računovodstvu in si pridobila strokovni naziv diplomirana ekonomistka. Nadir Čajić, ki je trenutno zaposlen na delovnem mestu dostavljavca orodja IS, pa je uspešno opravil zaključni izpit na Srednji tehniški in poklicni šoli v Trbovljah in si s tem pridobil srednjo poklicno izobrazbo električar-elektronik.

Čestitamo!

OSTALO

Asmirju Tufekčiću, strojniku IS, je v mesecu marcu njegova žena povila prvorojenka, hči Mirneso.

Zadnji aprilski dan bo v posebno lepem spominu ostal našemu mehaniku Alešu Omerzi, saj je na ta dan stopil v zakonski stan s svojo izvoljenko Matejo.

Čestitamo!

Kadrovski oddelek
Janja Rojko

STEKLARNA HRASTNIK - STEDEK d.o.o.

V začetku meseca maja je dejavnost satiniranja prevzela družba Steklarna Hrastnik-Opal d.o.o., kamor se je prezaaposlilo tudi 13 naših delavcev: Suada Čizmić, Ana Doberšek, Cvetka Erjavec, Hajra Hasanović, Emira Hasikić, Muniba Hodžić, Edisa Jašarević, Danica Jurić, Janja Lendero, Suvada Saletović, Andreja Stopinšek, Neli Vovčko in Franc Žerko. Zaradi izteka pogodbe o zaposlitvi za določen čas je bilo prekinjeno delovno razmerje dvema delavcema: Matejki Vrbnjak in Kristjanu Rihterju.

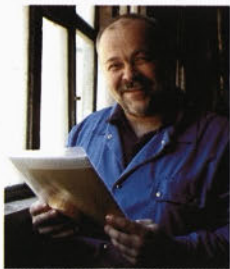
Na delovno mesto upravljalet stroja smo v tem obdobju zaposlili za določen čas 2 delavca: Petra Rogliča in Gregorja Pura.

V družbi trenutno zaposlujemo 68 delavcev (6 za določen čas), od tega 52 žensk in 16 moških.

Splošno kadrovska služba
Metka Gabrić

Zanimalo vas bo...

SINDIKAT

Zunaj je kar nenadoma postalo zelo vroče. Vroče pa je bilo tudi v sindikalnih vrstah, ko smo bili v prvih dneh maja s strani generalnega direktorja obveščeni, da izplačila regresa morda ne bo v mesecu juniju, kakor smo bili vajeni do sedaj in kakor tudi določa Zakon o delovnih razmerjih. V vseh treh hčerinskih podjetjih je bilo namreč prvo tromesečje zaključeno z neplanirano izgubo.

Kar precej sestankov in debat je v tem času potekalo po posameznih sredinah. Predvidevali so se že razni možni scenariji, kako bo možno regres izplačati, kaj lahko pričakujemo v prihodnosti, kaj pomeni to za zaposlene. Tudi IO sindikata se je sestal na to temo in sprejel sklepe ter predvidel scenarij nadaljnjega dogajanja. Direktorja smo takoj obvestili o naših razmišljanjih, sklepih in predvidevanjih.

V torek, 24. maja 2005, smo bili vsi trije predsedniki sindikatov hčerinskih podjetij povabljeni na ponovni razgovor glede regresa k generalnemu direktorju. Na tem sestanku pa smo dobili zagotovilo, da bo regres za letni dopust izplačan pri plači za mesec maj, torej 18. junija 2005. Regres bo vsem zaposlenim izplačan v enakem znesku 142.264 sit. bruto. Od tega zneska bo vsem obračunana in odtegnjena samo dohodnina.

S to novico smo takoj odšli v svoje sredine. V takšnih trenutkih je res lepo biti sindikalist. Vsem, ki smo jim novico prenesli takoj, je obraz zasijal od veselja, mnogim pa smo s to novico pregnali tudi skrbi. Vemo, kakšne so plače v nižjih plačilnih razredih. Danes je z njimi težko preživeti, da o dopustu na morju ali kje drugje mnogi med nami lahko le sanjajo. Tem bo regres še bolj dobrodošel, pa čeprav ne bo porabljen za tisto, za kar je pravzaprav namenjen. Sedaj, ko to berete, je izplačilo regresa verjetno že za nami. Upam, da ste ga vsi pametno in koristno porabili.

Za dobro voljo in prijetno popoldne pa smo žal samo manjšemu številu naših članov poskrbeli sindikalisti v petek, 27. maja, ko smo ponovno organizirali sedaj že tradicionalno srečanje z balinanjem. Dobili smo se pri Društvu upokoencev pri nekdanji gostilni Logar. Popoldne in del večera sta kar prehitro minila. Poskrbeli smo, da grla niso bila suha, tudi hrana z žara se je

odlično prilegla. Za tekmovalno vzdušje na balinanju pa tako ni bilo nobenega strahu. Vendar smo ponovno ugotavljali, da se vseh takšnih druženj in prireditev v večini primerov udeležujejo skoraj isti ljudje.

Vemo, da današnji ritem življenja ne dopušča veliko prostega časa, vendar je tudi takšnih in podobnih prireditev le nekaj na leto, tako da na njih upravičeno pričakujemo večjo udeležbo. Vsakemu od nas koristi nekaj uric sprostitve in druženja, če pa je to povezano še z obliko nezahtevne rekreacije, ki ne prinaša tudi nikakršnega finančnega stroška za naš žep, bi se takšnih prireditev res lahko udeleževali v večjem številu. Upam, da bo tole moje "razglabljanje" vsaj nekaterim tema za razmislek in da se na naslednji takšni ali podobni prireditvi vidimo v večjem številu.

Ker pa bo poletje očitno zelo vroče, lahko pri svojih sindikalnih zaupnikih nabavite vstopnice za bazen v Rimskih Toplicah po ceni 700 sit za enodnevno vstopnico.

Glede povišanja plač v letošnjem letu, vam žal še vedno ne morem povedati nič konkretnjšega. Povišanje bo v mesecu avgustu, točen znesek še ni izračunan in izpogajan, kaj se bo zgodilo s sedanjim dodatkom (10.240,00 sit), pa še tudi ni dogovorjeno. Ali bo ostal in se bo povišal za izpogajani znesek v letošnjem letu ali pa se bo procentualno pretil v naše osnove. Zaenkrat se o tem pogajalski skupini še nista uskladili.

Pogajanja o Panožni kolektivni pogodbi za Nekovine se tudi bližajo koncu. Upam, da bomo lahko v naslednji številki Steklarja že pisali o njenem podpisu.

Pred nami so vroči meseci in čas dopustov. Upam, da boste poletje lepo preživeli, da čas dopusta ne bo prehitro minil, tistim, ki boste pa delali, pa da bi vročina čim hitreje minila.

Matej Kaiser
Predsednik sindikata
Steklarne Hrastnik - Vitrum

Zanimalo vas bo...

GASILSKI KOTIČEK

Steklarski gasilci smo pomlad preživel zelo delovno, saj smo opravili kar nekaj pomembnih stvari.

V marcu in aprilu je potekal tečaj za naziv vodja enote in naziv gasilec. Vsakega tečaja so se udeležili po 4 naši člani, ki so uspešno končali teoretični in praktični del. Ravno tako sta dva naša člana uspešno opravila tečaj za poveljnika PGD na Ig-u pri Ljubljani. Vsem iskreno čestitam in jim želim uspešno delo v gasilski organizaciji. Pa še nekaj utrinkov s tečajev.

Poleg osebnega izobraževanja, ki je seveda pomembno, smo gasilci Steklarne opravili vajo z zaposlenimi v upravni zgradbi Steklarne Hrastnik. Razlog za to vajo so bile nove požarne stopnice, ki so bile postavljene nekje v mesecu marcu. Tako je

sedaj omogočen vsem, ki so zaposleni v upravi, nemoten umik v primeru požara. To je za gasilce in za zaposlene izjemna pridobitev, saj nam vsem omogoča, da se v primeru požara gasilci posvetimo gašenju in reševanju možnih ponesrečenih, vsi ostali pa se pred našim prihodom umaknejo na varno. Na vaji, ki je bila izvedena na osnovi sklepa kolegija družbe, je bilo tako dejansko ugotovljeno, da se lahko vsi zaposleni umaknejo v nekaj minutah na varno brez težav, čeprav je na enem delu lestev. Ko so bili vsi zbrani pred upravno zgradbo smo jim gasilci prikazali še gašenje z ročnimi gasilniki, katero so lahko tudi preizkusili in eksplozijo 200g plinske kartuše. Nad eksplozijo so bili vsi vidno "navdušeni". Za boljšo predstavo pa nekaj slik iz vaje.

Steklarski gasilci smo s svojim delom pomagali tudi pri rušenju objekta v krogu tovarne, saj smo med rušenjem objekt močili z vodo. Tako smo preprečili nastanek prahu, ki bi lahko motil proizvodnjo.

Rušenje strojnice

Kakšen curek pa je to?

Bliža se poletni čas dopustov in z njim zaslužen počitek za nabiranje novih moči.

Dovolite mi, da vam v osebnem imenu in imenu članov zaželim mirno poletje, pazite nase in svoje bližnje in se imejte lepo z gasilskim
NA POMOČ!

Andrej Časar

Brez strahu nad ognem

Hitro, varno in pogumno

Utrinki iz zgodovine Steklarne Hrastnik..

Iz predavanja profesorja Baša, dne 15.1.1956:

Stare glažute pred 250 leti so se začele ustanavljati na Pohorju, v celjskem pogorju, na Gorjancih in na Javorniku. Takrat še ni bilo oken, ne kozarcev, ne steklenic. To se imeli le bogataši.

Siromaki niso imeli samostojnega stanovanja. Spali so skupaj z domačimi živalmi.

V 18. stoletju se je začelo prosvetljenstvo in to je prinesel steklar - glažar. On je začel izdelovati steklene izdelke, ki so pripomogli našim prednikom k malo bolj kulturnemu življenju. Dobili so stekleno posodo, šipe za okna, dobili so kolovoze, potem trgovine, veze s svetom.

Graščaki so bili lastniki velikih gozdov. Te so najmanj izkoriščali na vrhovih hribov. Za neizkoriščene gozdove so se začeli zanimati Italijani in jih vzeli v najem. Tu so postavili prve glažute. Kakor so prišli v naše kraje z juga Italijani, so prišli s severa Nemci in Čehi. Pri Lovrencu na Pohorju je bil znan začetnik glažute Čeh Zemliška. Lastnik glažute je ustanovil šolo. Ker so se učili o steklarski stroki, je bila to prva strokovna šola v Sloveniji, ki je imela svoj učni načrt.

Prve glažute so bile, kako že rečeno pod vrhovi gora. Tam so imeli vse surovine (kremenjak,

Delavci Steklarne Hrastnik l. 1937

apnenec, pepeliko) in kurivo (drva) za izdelavo stekla. Težko je bilo spravilo steklarskih izdelkov v dolino do transportnih žil, do cest in rek. Nosili so jih v dolino do večjih gorskih potokov. Tam so imeli nekake splave. Na teh so robo prevažali na vodah do državne ceste in do rek, po teh na Hrvaško, z Javornika v Trst in po morju v Egipt. Leta 1815-1820 so imele slovenske glažute še veze z Egiptom.

Glažarji so imeli tudi nepisana pravila. V glažuti so delali od Jurija (24. aprila) do Mihaela

(29.9.). Pozimi so pa sekali drva in to pripravljali za obrat steklarne. Po njihovih pravilih ni smel steklar na šiht izdelati več kot 200 vrčkov, da se ne bi preveč izčrpal. Steklarji so lahko postali samo njihovi otroci. Drugi, nesteklarskega porekla, so morali obljubiti, da se bodo privadili njihovim navadam in se držali njihovih pravil.

Steklar je dosegel najvišji čin v steklarni, ko je postal v starejših letih voznik steklarne. Ti so imeli v cerkvi najboljša mesta. Cerkev so morali redno obiskovati, ker so bili odvisni od cerkve. Kot nekakšni podložniki cerkve niso smeli biti organizirani.

Že pred francosko revolucijo so steklarji na Pohorju postavili zahteve za regulacijo plač. Na koncu 18. stoletja so zahtevali ureditev plač uradnikom, ki so bili brez strokovne izobrazbe.

Leta 1820 so uredili v Libojah starostno rento. Leta 1732 je bilo, ko so prišli steklarji na delo šele v torek zjutraj, po prazniku šele v torek popoldan. Tako se je običajno v nedeljo veselil, v ponedeljek je pa počival. To pa

zato, da je bil bolj sposoben za delo med tednom. Alkohol je bil tudi takrat najhujši sovražnik steklarjev.

Te stare glažute so povzročile tudi gradnjo večjih cest - v Zagorje, Idrijo, Trbovlje, Savinjsko dolino. Zadnja glažuta je bila v Josipdolu na Pohorju.

Nekaj o hrastniški steklarni:

Veliki križ, ki je prvotno visel na steni steklarne v bližini talilne peči, pozneje v vezalnici, so odstranili iz podjetja 1928, ko so prišli Zagorjani v Hrastnik. Moliti pred delom so nehali že pred 1. svetovno vojno.

Oglarje (kolenbrenerje) so imenovali v steklarni "dobrovoljčke". Zaradi hude žeje so precej pili, tudi pri delu, in sicer same alkoholne pijače. Ker so se že tak upijali že na šihetu, so proti koncu šiheta kar peli. Tako se je razlegalo petje vinjenih že iz steklarne. Seveda pa to ni bilo vsak dan.

Iz zapiskov nadučitelja Alojza Hofbauerja pripravila Alenka Leskovšek

Nadaljevanje v naslednji številki...

Praznovanje 50. obletnice firme Abel - l. 1937

Nagradna križanka

Oddelek za študij

III 177/2005

658 (497.12) (085.3)

5000017196,2

COBISS

	MESTO NA MADŽARSKEM	ZBOR DVEH PEVCEV	PREGNANSTVO, IZGON	PRELAZ MED AVSTRIJO IN ITALIJO	ZORANA ZEMLJA	IZRAELSKI POLITIK (BENI)	KAMNITI ZOBEC	VELIKO FINSKO JEZERO	PODNOŽIŠČE		KRATKO ŽENSKO OGRINJALO	GEOLOŠKA SEDANJOST	SMREKOV LUBADAR	PASMA PSOV	ALBERTO TOMBA
	EVROPSKA DRŽAVA TENIS. IGR. WILLIAMS									POPEK KOPROVCA ZACIMBA					
										ANGL. IGR. (DREW)					RAZTELEŠEVALEC
	MESTO V RUSIJI	VELIKO REŠETO	GORA JUŽNO OD LJUBLJANE	PLIN ACETILEN		ENA OD PROJEKCIJ					NEKD. BRAZILSKI NOGOMETAS				
VRTINČAST TROPSKI VIHAR					LILJ NOVY	HRUP VRVEŽ	DRUGO IME ZA IZOP	DOBA, VEK	EVROPSKA OPICA		PERZIJA				
NAŠ SKLADATELJ (PAVLE)					AVTOR: KARLI DREMEL	IZAKOV SIN EZAV	BICIKLIST			IZRAELSKI PREROK	VELIKI TRAVEN		JAKOB ALJAŽ	VRSTA UGANKE	
GRŠKA MITOLOŠKA REKA					REŠEVALEC KRIŽANK	REKA V EGIPTU						NIZEK ŽEN. GLAS			
PRITOK VOLGE				NOBELIJ	ZLATI ZAJEC IZ J. AMERIKE		POLICA ZA KNJIGE				AMER. IGRALEC (SAL)				
	LESENA KOLIBA	KORALNI OTOK	LOPA VEŽA	OTOK V PRESPAN. JEZERU			DALJ. ČAS. OBDOBJE				ZNAK ZA PREPLAH	MOIZEŠOV BRAT			
ITALIJAN (SLABŠ.)				IGRALEC (SCOTT)	REKA V NEMČIJI		AVT. REPUB. V RUSIJI	ATLET BOLDON			LUJDETEV GAJ	URADNI SPIS		MESTO NA FINSKEM	OTOK V IRSKEM MORJU
PRISTANIŠČE NA JAPONSKEM						NATRIJEV KARBO-NAT		HUDE SANJE				ROMULOV BRAT			
VNEMA, ZANOS						REDKO ŽENSKO IME		ALFRED NOBEL		ŽENA ALEKSANDRA VELIKEGA			SILICIJ		
IRANSKO NOMAD. PLEME						OBMOČJE. RESOR				SIVA KRHKVA KOVINA					

steklar

Steklar -

glasilo poslovnega sistema
Steklarne Hrastnik
ureja uredniški svet: Alenka Maurer, Soniboj Knežak, Metka Gabrič, Simona Rugelj in Alenka Leskovšek.

Glavna urednica: Mojca Lavrič.
Oblikovanje: Alenka Leskovšek.
Fotografije: Branko Klančar.
Lektor: Herta Erman.

Grafična priprava in tisk:
Tiskarna Tori

Naslov uredništva:
Steklarne Hrastnik, C. 1. maja 14,
1430 Hrastnik
tel.: 03 56 54 600.

Malo za šalo...

Za prosto delovno mesto so se potegovali računovodja, inženir in pravnik. Vsak je moral odgovoriti na vprašanje kadrovnika, koliko je 2 in 2. "Dva in dva je točno štiri!" je dejal računovodja.

"Dva in dva je približno štiri!" je rekel inženir.

Pravnik pa je ustnice približal kadrovikovemu ušesu in mu zašepetal:

"Koliko pa hočete, da bi bilo?"

Ime in priimek:

Naslov:

Davčna številka:

Nagradna križanka

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke bo žreb razdelil nagrade v obliki vrednostnega bona za nakup izdelkov v naši industrijski trgovini:

1. nagrada - bon v vrednosti 10.000 tolarjev
2. nagrada - bon v vrednosti 6.000 tolarjev
3. nagrada bon v vrednosti 3.000 tolarjev

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo Steklarja, Cesta 1. maja 14, 1430 Hrastnik do 30.8.2005. Reševalce prosimo, da pripišejo svojo davčno številko in naslov.

Nagrajeni reševalci

Za nagradno križanko, objavljeno v Steklarju št.1/2005 smo prejeli 36 rešitev. Žreb je prisodil nagrade naslednjim:

1. nagrada - bon v vrednosti 10.000 tolarjev: Nada Kavšek, upok.
2. nagrada - bon v vrednosti 6.000 tolarjev: Ludvik Seničar, upok.
3. nagrada bon v vrednosti 3.000 tolarjev: Greta Jager, upok.

Rešitev križanke iz prejšnje številke:

perioda, Kac, DA, PRVI ZNANILCI, IK, POMLADI, Bermudi, teč, amfiteater, kub, Nena, tlaka, Oka, Ada, ozir, remorker, Kar, pad, aras, etnik, Ivana, Erb, Araiza, Kola, traktor, Tkon, okar, HT, ebonit, BA, SO, čarovnica, Otakar, aspik, Črt, elf, Enare, tarča, Ava, nos, Lisac. /K.D.

